PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 71 (5155)

TRST, sobota 24. marca 1962

Srditi boji med tolpami OAS in vojsko v Alžiru De Gaulle ukazal streti upor z vsemi sredstvi

Vojska je uporabila tanke, topove in letala proti upornikom, ki so oboroženi s težkim orožjem - Boji se nadaljujejo pozno v noč

ALŽIR, 23. — V Bab el Uedu, ki je postojanka OAS ter meji z arabsko četrtjo mesta, divja danes od prvih popoldanskih ur srdita bitka med tolpami OAS ter pripadniki francoskega orožništva in redne vojske. V boje so posegli tudi tanki in letala.

General de Gaulle je dal vladi ukaz, naj z vsemi sredstvi zatre upor, s poudarkom, da je to sedaj temeljna naloga.

Že zjutraj so začeli oasovci napadati vojake. Med drugim so napadli vojaški kamion in ubili pet vojakov in enega častnika. V sredini mesta so postavili bloke in ubili več Alžircev.

Ob 17. uri so objavili uradno vojaško poročilo, ki pravi, da je bilo od poldne dalje vrženih iz boja okoli 40 vojakov. Niso pa znane izgube oasovcev in civilnega prebivalstva. Francoska vlada je poslala danes z letali drugih 210 pripadnikov republikanske garde v Alžir.

Prvi napad so fašisti izvršili ob sedmih zjutraj na vojaško patruljo. Ubit je bil en vojak, ostali pa so bili razoroženi. Pozneje so fašisti izvršili napad na vojaški kamion, kakor že omenjeno.

Ob 14.15 pa so se vneli po ulicah Bab el Ueda prvi boji med oasovci ter vojaki in žandarji. Že zgodaj zjutraj so potrosili po ulicah žeblje ter jih polili z oljem, tako da so onemogočili promet. Na ulicah, ki vodijo v ta del mesta, so fašisti postavili bodečo žico. Ko so skušali vojaki odstraniti te ovire, so jih fašisti napadli. Ob 15. uri so oasovci, oboroženi do zob, zavzeli položaje na nekaterih križiščih in začeli streljati na vojake. Ob 16. uri se je streljanje nadaljevalo. Po vseh ulicah so krožili oboroženi civilisti, ki so metali bombe na vozila orožnikov. Ob 16.10 so se začeli boji širiti. Dva oklepna avtomobila orožnikov sta streljala s topovi na balkone poslopij s katerih so fašisti metali bombe na vojake. Ambulante so začele odvažati ranjence. Ob 16.15 je streljanje ponehalo, nad mestom pa sta krožila dva helikopterja. Ves predel mesta je bil obkoljen, toda v sredini mesta so krožili oboroženi civilisti. Ob 16.30 se je streljanje spet začelo. Med kratkim premorom so ambulante odpeljale ranjence, gasilci pa so skušali pogasiti številne požare. Fašisti so streljali tudi na helikopterja, ki sta letela nad hišami. Od 16. ure dalje je posegel v boje tudi odred mornarice. Ob 16.45 se je streljanje nadaljevalo. Povsod se vidijo znaki spopadov: razdejana izložbena okna, prestreljeni avtomobili, vidni znaki na pročeljih poslopij itd. Ob 16.50 so začeli orožniki na kamionih, oboroženih s strojnicami, počasi napredovati v središče Bab el Ueda. Težke strojnice na oklepnih avtomobilih so streljale v okna hiš, od koder so uporniki streljali na žandarje.

Ob 17.25 je krožilo nad mestom osem reakcijskih letal. Dve od teh sta se naglo znižali nad strehe, od koder so uporniki s teras streljali na vojake in žandarje s strojnicami in bazookami. V predelu mesta, kjer so oasovci začeli upor, živi okoli petdeset tisoč ljudi. Ob 17.15 je streljanje spet za nekaj časa prenehalo, toda ob 17.30 se je znova začelo s še večjo silovitostjo. Ob 17.45 je borba divjala predvsem v središču Bab el Ueda. Ambulante so še dalje odvažale ranjence. Ob 17.50 so številna reakcijska letala znova letela nizko nad strehami, uporniki pa so streljali nanje z avtomatičnim orožjem s streh. Ob 18. uri je streljanje še trajalo in letala so še vedno krožila nad mestom. Slišali so se streli minometov in težkih strojnic ter majhnih topov. Streljanje je postajalo vedno močnejše. Oklepni avtomobili orožništva so napredovali v sredino mesta pod močnim ognjem, ki je prihajal s teras in z balkonov.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Salanovi fašisti so takoj po francosko-alžirskem sporazumu sprožili nov val zločinov proti alžirskemu prebivalstvu. V Alžiru so z minometalcem streljali na trg, kjer je bilo mnogo ljudi, in so povzročili veliko število žrtev. Slika kaže ranjenca, ki ga postavljajo na nosila

De Gaulle: Storiti je treba vse da se takoj kaznujejo zločini OAS

Joxe je poudaril vzorno disciplineranost alžirskega prebivalstva, ki ni odgovorilo na izzivanja OAS

PARIZ, 23. — Danes popoldne je imela francoska vlada sejo pod predsedstvom de Gaulla. Po seji je minister za informacije Terrenoire izjavil, da je predsednik republike poudaril, da je «temeljno vprašanje uničiti z vsemi sredstvi in brez usmiljenja zatreti oboroženi upor v dveh največjih mestih v Alžiriji (Alžir in Oran) ter vse zločine, ki se dnevno dogajajo».

Dalje je Terrenoire sporočil, da je minister za Alžirske zadeve Joxe poročal ministrskemu svetu o položaju v Alžiriji in o pogojih, v katerih se je izvedel sporazum o ustavitvi sovražnosti. Na seji so odobrili ukrepe za zagotovitev javnega reda v Alžiru in Oranu.

Terrenoire je na vprašanje časnikarjev kakšna posebna navodila je dala vlada vojski za borbo proti OAS, odgovoril: «Navodila so bila dana že zdavnaj, ni posebnih navodil glede tega. Obstajajo odvedno. Predsednik republike je vztrajal pri vladi, naj se stori vse, da upor ne bo trajal. General de Gaulle namerava zastaviti vso svojo oblast, da bo vlada sprejela vse ukrepe, da se zadeva naglo stre».

V zvezi z izjavami, ki jih je podal na seji vlade Joxe, je Terrenoire dejal: «Izvajanje sporazuma o ustavitvi sovražnosti se je povsod izvršilo v dobrih pogojih. Prišlo je sicer do incidenta s «Harkisi» (kolaboracionistični vojaki, op. ur.), toda to se je zgodilo, preden so bile ustavljene sovražnosti.»

«OAS je bila prva presenečena nad pogoji, v katerih se je sporazum o ustavitvi sovražnosti izvršil. Pričakovala je velike manifestacije muslimanov, zlasti v velikih mestih. Bati se je namreč bilo, da bo mladina zgubila potrpežljivost. Nasprotno, muslimanske množice so bile povsod mirne in disciplinirane.»

Ministrski svet je imenoval tudi delegata visokega komisarja, in sicer Bernarda Tricota. Ta bo imel oblast, da podpiše vsak dokument s pooblastilom visokega komisarja, ki ga bo nadomeščal v primeru njegove odsotnosti.

Izvršilna oblast bo imenovana šele potem, ko bo visoki komisar Fouchet prevzel svoje mesto v Alžiru. To se bo zgodilo v kratkem.

Po seji vlade je de Gaulle še posebej poudaril svoja navodila vladi v pismu, ki ga je poslal Debreju. Pismo pravi: Vse je treba storiti, in takoj, da se stre in kaznuje zločinska dejavnost terorističnih tolp v Alžiru in Oranu. Zato želim, naj se ve, da imam vse zaupanje v vlado, v visokega komisarja republike, v vrhovnega poveljnika oboroženih sil. Sporočite to prizadetim».

Minister za alžirske zadeve Joxe je govoril nocoj po radiu in televiziji. Njegov govor je bil predvsem naslovljen alžirskim Francozom. Med drugim je izjavil, da je vlada vsestransko poskrbela za zaščito in koristi Francozov v Alžiriji. Večji del govora je posvetil obrazložitvi sporazumov, o katerih je izjavil, da slonijo na trdni podlagi. Poudaril je, da je bil sporazum «edina pametna in pozitivna pot». Na koncu je dejal, da bodo sporazumi predloženi alžirskemu prebivalstvu v odobritev in bodo postali zakoni prihodnje alžirske države.

Iz Rabata poročajo, da je imela alžirska vlada danes novo sejo pod predsedstvom Ben Hede v veliki dvorani nove palače, v katero so včeraj premestili vse urade predstavništva alžirske vlade.

Pozno zvečer so javili, da je vlada praktično končala svoje delo. Ne ve se, ali bo objavljeno kako uradno poročilo.

Kakor se je zvedelo je alžirska vlada na svoji današnji seji razpravljala predvsem o dogodkih v Alžiriji. Nekateri alžirski delegati so izjavili predstavnikom tiska, da se v sedanjem trenutku morda izigrava prihodnost francosko-alžirskega sodelovanja.

Tiskovna agencija alžirske vlade je objavila danes poročilo, v katerem poudarja, da se «francoske čete, proti katerim so se Alžirci borili sedem let, bratijo sedaj z Alžirci in so postale sovražnice fašističnih kolonialistov. Kljub zločinskim izzivanjem se navodila alžirske vlade izpolnjujejo. Na podeželju mladi francoski rekruti sodelujejo z alžirskimi varnostnimi silami in se z njimi bratijo».

DANES

Bab el Ued se imenuje severni del glavnega mesta izmučene Alžirije, kjer so fašistični oasovci hoteli preizkusiti svojo moč in se spopadli s francoskim orožništvom in z redno vojsko ter so — kot vse kaže — doživeli poraz, čeprav so bili do zob oboroženi, kar jim je omogočila dosedanja popustljivost, saj so bili za borbo proti fašistom potrebni celo tanki in reakcijska letala. Ni še znano število mrtvih in ranjenih, ki vsekakor ni nizko tudi med civilnim prebivalstvom. Toda dejstvo je, da se je končno tudi sam de Gaulle prepričal o nujnosti, da je treba «z vsemi sredstvi in brez usmiljenja zatreti oboroženo upor ter počenjanje vseh zločinov, ki se še dogajajo v Alžiru in Oranu», kot je poudaril v svojem pismu, ki ga je poslal po včerajšnji seji svoje vlade Debreju. Na vsem ostalem ozemlju Alžirije je vladal mir in povsod se je sporazum o ustavitvi sovražnosti izvršil v dobrih pogojih, tako da so bili fašisti presenečeni, tudi zaradi tega, ker jim ni uspelo izzvati alžirskega prebivalstva, da bi izgubilo potrpežljivost in množično demonstriralo. Upati je torej da bo bitka v Bab el Uedu pomenila dokončni nauk za fašiste, ki bi hoteli menjati logični tok zgodovine, saj jih vse ostalo svetovno javno mnenje ne imenuje več drugače kot «ubijalce».

V Ženevi pa po včerajšnjih izjavah Gromika, Homa in zlasti Ruska, kaže, da smo tam, kjer smo bili pred devetimi dnevi. Rusk je namreč včeraj govoril kar dvakrat, najprej na konferenci ,nato pa še po ženevskem radiu OZN. Obakrat je ponovil Kennedyjev ultimat, da bodo v ZDA začeli jedrske eksplozije, če sporazum za njih prekinitev ne bo podpisan do konca aprila z izrecnim pogojem, da mora vsebovati tudi klavzulo o inšpekcijah «na kraju samem.» Gromiko mu je takole odgovoril: «Ne SZ, temveč ZDA so odgovorne za mrtvo točko, na katero je prišel tristranski odbor za prekinitev poskusov; SZ je pripravljena takoj podpisati sporazum o prekinitvi, toda s pogojem, da se ne povezuje z izvedbo sistema vohunstva.» Hoje je bil nekoliko kompromisen in je rekel, naj bi se nadzorstvo izvajalo ob sodelovanju nevtralnih držav. Tako se zdi, da so padli v vodo vsi dosedanji upi o določenem ameriškem popuščanju zlasti spričo izvenblokovskih realnih predlogov, in govori se, da je Rusk dal nekaka tajna navodila ameriškim novinarjem, naj o pogajanjih ne pišejo optimistično.

Seveda ne gre, da bi svetovna javnost obupala, kajti vseh sedemnajst delegacij je včeraj sklenilo: da bodo nadaljevali delo ob upoštevanju vseh predlogov; da bodo ustanovili odbor sedemnajstih, ki bo proučil ukrepe za ublažitev mednarodne napetosti; da bodo na ožjih sestankih pripravljali rešitve za pospešitev dela konference; in končno, da bo moral tristranski pododbor nadaljevati razgovore za prekinitev poskusov.

Prvi socialni ukrepi nove vlade

Minimalne pokojnine povišali od 12 do 15 tisoč lir na mesec

Vlada bo ukinila cenzuro gledaliških del - Upravne volitve v Rimu, Neaplju, Bariju in Foggi bodo 10. junija - Kmetje pooblaščeni prodajati na drobno svoje pridelke

(Od našega dopisnika)

RIM, 23. — Na prvi seji nove vlade je Fanfani orisal vladni program in zadolžil ministre, da pravočasno pripravijo in predlože ministrskemu svetu ustrezne ukrepe, da bi jih po proučitvi predložili parlamentu v diskusijo in odobritev po točno določenih terminih.

Na predlog ministra za delo Bertinellija, je vlada odobrila 30-odstotno povišanje vseh pokojnin, ki jih izplačuje zavod za socialno zavarovanje, minimalne pokojnine pa je zvišala od 6.500 na 12.000 za tiste upokojence, ki še niso dosegli 65. leta starosti, od sedanjih 9.500 na 15.000 pa za one upokojence, ki so že dosegli to starost. Te minimalne pokojnine se zvišajo za eno ali več desetin v primeru, da mora upokojenec preživljati enega ali več sinov. Hkrati bodo upokojenci prejeli o božiču dvanajstino letnih prejemkov (trinajsto pokojnino). Povišanje stopi v veljavo s 1. julijem letos.

Finančno breme za to zvišanje pokojnin znaša 296 milijard; od tega bodo delodajalci prispevali 50 odst., država 25 odst., 25 odst. pa delavci. Od prvega julija letos se bodo prispevki delodajalcev zvišali za 2.50 odst., prispevki delavcev pa za 1.25 odstotka; od 1. julija 1963 pa bodo ti prispevki znašali 3.70 odst. oziroma 1.85 odst. Povišanje pokojnin gre v korist 4.330.000 upokojenih delavcev.

Ukrepe za kritje teh izdatkov bodo sprejeli na prihodnji seji vlade.

Ministrski svet je pooblastil prosvetnega ministra, da more uporabiti preostale neporabljene sklade iz treh preteklih let za brezplačno razdelitev učnih knjig vsem učencem prvih petih letnikov osnovne šole v naslednjih treh letih.

Notranji minister Taviani je sporočil, da se bodo upravne volitve v mestih, ki so pod komisarsko upravo, vršile prihodnjega 10. junija; le v primeru, da bi to ne bilo mogoče zaradi posebnih okoliščin (delo, podnebje, turizem), se bodo volitve vršile 27. maja ali 24. junija. Upravne volitve se ne bodo vršile v Ravenni, Massi in Carrari, ker te komisarske uprave zapadejo šele v poznem poletju.

Ministrski svet je odobril tudi zakonski osnutek, na podlagi katerega so kmetje pooblaščeni prodajati svoje pridelke na stalnem mestu v svoji občini. Ukrep gre naproti težnjam kmetovalcev in potrošnikov.

Zunanji minister Segni je poročal o sestankih v Luksemburgu, Bruslju in o delu ženevske konference za razorožitev. Ministrski svet je odobril poročilo Segnija in sklenil posvetiti eno prihodnjih sej razpravi o evropskih vprašanjih, medtem ko je glede razorožitve potrdil smernice, ki so jih dali italijanski delegaciji v Ženevi, da bi premagali sedanje težkoče in da bi se približali sporazumu o splošni in kontrolirani razorožitvi kot prvemu jamstvu za utrditev miru.

Hkrati je ministrski svet odobril številne zakonske osnutke iz rednega poslovanja, ki so jih predložili razni ministri.

V senatu, kjer so bile na dnevnem redu le interpelacije in vprašanja senatorjev, je minister za turizem in prireditve Folchi sporočil, da je vlada odločena ukiniti cenzuro gledaliških del.

V poslanski zbornici so danes začeli z razpravo o vladnem načrtu za modernizacijo železniškega parka in omrežja. V prvih petih letih bodo za to izdali 500 milijard, v naslednjih petih letih pa 300 milijard Monarhistični poslanec Casalinuovo je kritiziral načrt, češ da iz osnutka ni točno razvidno kdo bo upravljal tolikšno vsoto denarja, v poročilu pa se celo postavlja domneva, da bodo sredstva izročili upravnemu svetu železnic; poudaril je potrebo, da vlada predloži točno izdelan načrt in da na razpolago ustrezna sredstva šele takrat, ko bo parlament odobril ta načrt.

Predsednik vlade Fanfani je bil danes pri Gronchiju, nato pa je imel razgovor s političnim tajnikom KD Morom.

A. P.

Sporazum o postopku v odboru osemnajstih v Ženevi

Sovjetski načrt in vsi drugi predlogi bodo podlaga za pogajanja na konferenci

Na pritisk ostalih delegacij bodo tri «jedrske» delegacije nadaljevale pogajanja - Predlog za razširitev pododbora Poziv Franciji, naj se udeleži dela konference

ŽENEVA, 23. — Na današnji plenarni seji razorožitvene konference je govorilo osem ministrov. Konferenci so sledile štiri tiskovne konference. Prvi je govoril danes ameriški državni tajnik Dean Rusk, za njim Gromiko in nato še lord Home.

Dean Rusk je v svojem govoru trdil, da samo sovjetska nepopustljivost onemogoča hiter podpis sporazuma o prepovedi jedrskih poizkusov, in je dodal, da «v sedanjem trenutku ni mesta za optimizem».

Dalje je Dean Rusk trdil, da nobena znanstvena metoda ne dopušča, da bi z gotovostjo odkrili jedrske eksplozije in jih razlikovali od potresov, ne da bi izvršili inšpekcije na kraju samem. Pozval je Sovjetsko zvezo, naj dokaže nasprotno na znanstveni podlagi.

Zatem je Rusk izjavil, da so ZDA in Velika Britanija pripravljene pogajati se in sprejeti spremembe načrta pogodbe, ki so ga predložile 18. marca letos, toda z izrecnim pogojem, da se uvede sistem ugotavljanja. Nato je Dean Rusk zagrozil, da bodo ZDA obnovile jedrske poizkuse v zraku konec aprila, «če ne bo do tedaj podpisana pogodba za nadzorovano prepoved poizkusov». Pripomnil je, da je ameriška vlada pripravljena podpisati pogodbo, ki bi jo spremljala jamstva in dejansko mednarodno nadzorstvo, ter da v tem primeru ne bi upoštevala sovjetskih jedrskih eksplozij lanske jeseni. To pa samo «z izrecnim pogojem, da bomo v prihodnje gotovi, da takih eksplozij ne bo več». Pobijal je nato sovjetsko trditev, da bi inšpekcije pomenile vohunstvo.

Sovjetski zunanji minister Gromiko, ki je govoril takoj za Ruskom, je s svoje strani obtožil ZDA in dejal, da so ameriške obtožbe neutemeljene. «Ne Sovjetska zveza, je dejal Gromiko, temveč samo ZDA sedaj pripravljajo celo vrsto jedrskih eksplozij in so odgovorne za mrtvo točko, na katero je prišel tristranski pododbor. Sistem mednarodnega nadzorstva, na katerega se sklicujejo zahodne države, je po mnenju Gromika glavni vzrok neuspeha pogajanj v pododboru. Zatem je Gromiko izjavil, da je SZ pripravljena takoj podpisati sporazum o ustavitvi jedrskih poizkusov, toda s pogojem, da se ne povezuje s pogojem «o uvedbi sistema vohunstva».

Britanski zunanji minister lord Home pa je podprl načelo mednarodnega nadzorstva ob sodelovanju nevtralnih držav. Govorili so še zunanji ministri ZAR, Brazilije, Kanade in Etiopije.

Po plenarni seji so sledile tiskovne konference, ki so jih priredili Dean Rusk, Anglež Godber ter predstavnika sovjetske in brazilske delegacije.

Popoldne so se voditelji delegacij sestali na ožji seji, prihodnja plenarna seja pa bo v ponedeljek.

Takoj po plenarni seji so se voditelji štirih zahodnih držav sestali na posvetovanje. Italijanski zunanji minister Segni in angleški zunanji minister lord Home sta popoldne zapustila Ženevo.

Vseh sedemnajst delegacij je danes soglasno odobrilo predloge obeh predsednikov konference. Prva točka določa, da bo odbor sedemnajstih nadaljeval delo, da doseže glavni smoter, ki je sporazum o splošni in popolni razorožitvi. Naloga, da se to doseže, pritiče plenarni konferenci, ki bo morala upoštevati sovjetski načrt pogodbe, ameriške predloge in vse druge predloge, ki bodo sledili. Plenarna konferenca bo morala upoštevati tudi skupno sovjetsko-ameriško izjavo od 20. septembra 1961.

Druga točka določa, da bo ustanovljen odbor sedemnajstih, ki bo moral delati vzporedno s plenarno konferenco. Naloga odbora bo proučiti predloge o ukrepih za oblažitev mednarodne napetosti, za spodbujanje splošne in popolne razorožitve in za okrepitev razumevanja.

Tretja točka določa, da bodo morali biti ožji sestanki, na katerih bodo obravnavali vprašanja, ki jih bo obravnaval odbor sedemnajstih, in bodo pripravljali rešitve, ki lahko pospešijo delo konference.

Razen tega so na današnji plenarni seji sklenili, da se bodo morali predstavniki treh jedrskih držav znova sestati v pododboru ter nadaljevati razgovore in iskati rešitev za prekinitev jedrskih poizkusov.

Dalje sta oba predsednika konference sporočila, da sta izvršila predlog Krišne Menona in sta poslala Franciji poziv, naj se pridruži delu konference.

Popoldanska ožja seja je trajala tri ure. Delegati so govorili predvsem o prekinitvi jedrskih poizkusov in so skušali najti način, da bi delo pododbora napredovalo. Podrobno so proučili možnosti in predloge, ki bi mogli spraviti sedanja pogajanja iz slepe ulice. Zvedelo se je, da so predstavniki treh jedrskih držav na vztrajanje ostalih delegatov sklenili, da bodo te dni nadaljevali razgovore.

Proučiti bodo morali priporočila konference in poročati na plenarni seji v začetku prihodnjega tedna in po možnosti v ponedeljek popoldne, kateri od raznih predlogov so najbolj konstruktivni.

Delegati so posvetili pozornost predvsem dvema predlogoma: 1. «Jedrski» pododbor naj se razširi tudi na druge države članice razorožitvenega odbora. 2. Skliče naj se sestanek znanstvenikov, ki naj poročajo razorožitvenemu odboru, kakšne so dejanske možnosti sedaj znanih tehničnih sredstev za nadzorstvo.

Zvečer je ameriški državni tajnik Rusk govoril po radiu OZN v Ženevi. Med drugim je izjavil, da bi rad povedal, da so prve dni konference napredovali, toda dejansko ni bilo napredovanja. Dodal je, da so se pogajanja komaj začela in naloga ni lahka. Poudaril je zatem, da je vprašanje ustavitve jedrskih poizkusov nujno, in je ponovil, da bodo ZDA obnovile te poizkuse v zraku, če se do konca aprila ne doseže sporazum.

Pomočnik sovjetskega zunanjega ministra Zorin je na tiskovni konferenci izjavil, da je zadovoljen zaradi današnjih sporazumov. Ugotovil je, da ti sporazumi priznavajo kot glavno nalogo konference sklenitev sporazuma o splošni in popolni razorožitvi. Razen tega bodo najprej proučili sovjetske predloge, «kar je važen element za delo konference». Na zadevno vprašanje je Zorin zanikal, da se Sovjetska zveza pripravlja na nove jedrske poizkuse.

Kunc o ženevski konferenci

Vprašanje nadzorstva ni nerešljivo

Napori izven blokovskih držav bi s skupno dobro voljo omogočili rešitev mnogih vprašanj

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — «Delo odbora za razorožitev je šele v začetni fazi, tako da je težko dati neko splošno oceno», je izjavil na današnji tiskovni konferenci o delu ženevske konference zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve. Po mnenju Kunca potekajo pogajanja v resnem delovnem ozračju v znamenju naporov, posebno s strani zastopnikov izvenblokovskih držav, da se najdejo osnove za splošno in popolno razorožitev in ustvarijo pogoj vsaj za nekatere začetne dele sporazuma, posebno sporazuma o prenehanju jedrskih poskusov. «Mnenja smo, je poudaril Kunc, da vprašanje nadzorstva ni nerešljivo, če bi se pokazala obojestranska pripravljenost. Napori zastopnikov izvenblokovskih držav Indije, ZAR, Brazilije, Švedske in ostalih, kažejo, da se mnoga vprašanja, ki so se zdela nerešljiva, lahko s skupno pripravljenostjo in dobro voljo začnejo reševati na način, ki bi omogočil njihovo uspešno rešitev».

Na vprašanje, kako ocenjuje delo odbora za dekolonizacijo, je Kunc dejal, da upa, da bo odbor, katerega članica je tudi Jugoslavija, sprejel konkretne predloge, da se deklaracija o dekolonizaciji, ki je bila sprejeta na zasedanju generalne skupščine, čimprej začne izvajati.

Na vprašanje, kako gleda na poslabšanje položaja na Bližnjem vzhodu do katerega je prišlo zaradi spopada med Sirijo in Izraelom, je Kunc odgovoril, da mu podrobnosti o tem niso znane. Misli pa, da je škodljiva in nevarna vsaka akcija, ki kali mir posebno na tem občutljivem področju. «Povsem nesprejemljiva je politika kakršnih koli maščevanj, na katere se sklicuje Izrael», je zaključil Kunc.

B. B.

Kulturno sodelovanje med FLRJ in Sudanom

BEOGRAD, 23. — V Zveznem izvršnem svetu so danes podpisali dvoletni program kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Sudanom, ki predvideva izmenjavo in sodelovanje jugoslovanske radiotelevizije in radio službe Sudana, izmenjavo prosvetnih delavcev in drugih oblik sodelovanja, šolanje sudanskih študentov v Jugoslaviji, izmenjavo likovnih razstav, navezavo stikov med založbami in izmenjavo novinarskih delegacij.

Gospodarski razgovori med FLRJ in Italijo

RIM, 23. — V Rimu so se začeli italijansko-jugoslovanski gospodarski razgovori v okviru mešanega odbora, ki proučuje trgovinsko izmenjavo med obema državama. Jugoslovansko-italijanski zunanjetrgovinski strokovnjaki in člani komisije proučujejo splošen položaj v gospodarskih odnosih, v trgovini med obema državama in analizirajo možnosti za razširitev medsebojne trgovinske izmenjave. Rezultate dela in predloge komisije bodo proučili kasneje

Sto tisoč stavkajočih v industriji nogavic

Danes stavkajo tudi nameščenci veleblagovnic, ENPAS, delavci v industriji cementnih izdelkov in 3000 delavcev v Geli

RIM, 23. — Danes stavka okrog 100.000 delavcev in delavk v industriji nogavic in majic. Stavko so proglasile vse tri sindikalne organizacije, ker so se razbila pogajanja za znižanje delovnega urnika od 48 na 44 ur na teden. Podobna stavka v državnem merilu je predvidena tudi za 29., 30. in 31. t. m.

Jutri bodo stavkali nameščenci v veleblagovnicah; lastniki pa sporočajo, da bodo veleblagovnice kljub temu odprte jutri ves dan.

Danes se je začela vsedržavna stavka zdravstvenega in upravnega osebja ENPAS, ki so jo proglasile vse sindikalne organizacije. Stavka se bo zaključila jutri. Ponovno bodo stavkali 29., 30. in 31. t. m., nato pa tudi v aprilu, če ne bi prišlo do poravnave spora.

Danes se je začela 48-urna stavka delavcev v industriji cementnih izdelkov in se bo zaključila jutri. Stavko so proglasili, ker so se razbila pogajanja za obnovo kolektivne pogodbe.

V tovarni «Michelin» v Turinu so se danes vrnili na delo delavci, ki so vključeni v CISL in UIL, medtem ko so delavci CGIL skušali to preprečiti. Posegla je vmes policija, hujših incidentov pa ni bilo. Spričo tega je CGIL preklicala nadaljevanje stavke, ki je bilo predvideno tudi za jutri.

V Geli (Caltanissetta) je 3000 delavcev v krajevni industriji proglasilo stavko, da bi dosegli izboljšanje mezd; v stavki sodelujeta tudi CISL in UIL. Med delavci in policijo je prišlo do spopada, pri čemer je bil neki policijski agent lažje ranjen.

V Caltanissetti je 50 rudarjev zasedlo rudnik Saponaro v znak protesta, ker jim uprava rudnika še ni izplačala mezd za december, januar in februar. Incidentov ni bilo.

Severni svet

HELSINKI, 23. — Severni svet, ki se je sestal danes na plenarnem zasedanju, je odobril s 56 glasovi proti štirim pogodbo o severnem sodelovanju, ki uzakonjuje sedanje oblike sodelovanja med petimi državami članicami tega sveta, ki so Finska, Danska, Norveška, Islandija in Švedska.

Uspešna izstrelitev rakete «Minuteman»

CAPE CANAVERAL, 23. — Ameriško letalstvo je preteklo noč izstrelilo raketo «Minuteman», in sicer iz podzemeljskega oporišča iz železobetona. Raketa je preletela nad 4000 milj in je v 30 minutah po izstrelitvi «teoretsko» zadela cilj, ki je bil sredi Atlantskega oceana. Gre za sedmo izstrelitev iz podzemeljskega oporišča ameriškega letalstva. V ameriških letalskih krogih menijo, da je bila izstrelitev do sedaj najbolj uspešna.

MOSKVA, 2». — Moskovski radio je danes javil, da se bo 10. aprila sestal vrhovni sovjet ZSSR na plenarnem zasedanju.

OAS grozi «Unità» v Genovi

GENOVA, 23. — Uredništvo lista «Unità» v Genovi je dobilo grozilno pismo s podpisom OAS, ki se glasi: «Uredništvo «Unità» Genova. Prekoračili ste vsako mejo! Čas je, da končate, sicer bomo poskrbeli mi! Pazite na to, kar pišete o OAS».

Pismo so izročili političnemu uradu policije v Genovi.

Humphrey o sodelovanju v vesolju

HONOLULU, 23. — Senator Humphrey je izjavil, da vidi v predlogu Hruščeva za skupna sovjetsko-ameriška raziskovanja v vesolju element za deblokiranje razgovorov o razorožitvi. Humphrey je izrekel mnenje, da je Hruščev iskreno ponudil, naj bi vesolje postalo «ogromen laboratorij ali univerza namesto bojišče».

V sredo seja Varnostnega sveta zaradi Izraela

NEW YORK, 23. — Varnostni svet OZN se bo sestal v sredo ob 11. uri, da prouči obtožbe Sirije in obtožbe Izraela v zvezi z nedavnim spopadom med vojaštvom obeh držav na področju Galilejskega jezera.

Sirija je obtožila Izrael napada, Izraelci pa odgovorjajo, da je šlo samo za «obrambne» akcije.

LONDON, 23. — Zvedelo se je, da bo tajnik OZN U Tant verjetno maja obiskal London.

Preosnova političnega življenja v Egiptu

V Kairu bo prihodnji mesec kongres ljudskih sil Združene arabske republike, ki naj bi na podlagi že izvedenih reform oblikoval desetletne politične izkušnje revolucionarnega Egipta in ustvaril prvikrat jasno in zaokroženo politično osnovo nadaljnjega notranjega razvoja. Pravzaprav bo ta kongres pomemben korak za rešitev enega izmed najvažnejših vprašanj Egipta — preosnove političnega življenja. Vprašanje je zapleteno in težavno, saj so se začele revolucionarne spremembe v ZAR z vojaškim državnim udarom brez vzporedne, organizirane in množične politične podpore, saj so se tedanje politične stranke in skupine čez noč ali postopoma izkazale kot popolnoma neustrezne — tako za utrditev neodvisnosti, kakor tudi za položitev temeljev novi ureditvi, ker je podedovani državni aparat pomenil veliko oviro za globje spremembe, ker je podedovana zaostalost izjemno velika.

Prvi poskus, da bi to vprašanje rešili, so storili v Egiptu leta 1953, ko so ustanovili gibanje «Zbiranje osvoboditve». Toda v tistem času so bili revolucionarni procesi še v začetnem obdobju, diferenciacija sil in idej še neznatna, tako, da je gibanje hitro izgubilo svoj pomen. Drugi poskus so storili leta 1957, ko so ustanovili Narodno zvezo, vendar je le-ta do danes ostala neučinkovita zaradi pomanjkanja političnih kadrov in pa spričo tedaj vladajoče teorije o «razrednem sožitju». Danes pa so ustvarjeni poglavitni pogoji za preosnovo političnega življenja v državi. Egipt ima popolno politično in gospodarsko neodvisnost, izvedel je velike reforme (zlasti lani, ko je prišlo do nove agrarne reforme, do skoraj popolne odprave velikega domačega kapitala, zaplembe imetja več sto najbogatejših družin, temeljitega zmanjšanja zasebne pobude in do zagotovitve pravice delavcem do udeležbe pri dobičku in upravljanju podjetij), zato pa je postala ustvaritev aktivne politične organizacije ne samo možna, marveč tudi nujna.

V sedanjih okoliščinah je cilj jasen — zgraditev socializma. V zvezi z omrtvičeno Narodno zvezo in spričo pomanjkanja izkušenj ter izdelanih oblik se je postavilo vprašanje: s kom in kako graditi to novo, socialistično družbo. Odgovor na to vprašanje je bil dan konec preteklega leta, ko je skušalo 250 najuglednejših zastopnikov egiptovske misli in akcije označiti tiste družbene činitelje, ki so poglavitna opora v boju za socializem, in ugotoviti tudi, kakor bodo ti činitelji zastopani na splošnem kongresu ljudskih sil. Pripravljalni odbor je sklenil, da bo na bližnjem kongresu zastopanih 8 skupin, in sicer v temle sorazmerju: 375 kmetov, 300 delavcev, 150 narodni kapital, 150 poklicne organizacije, 255 uslužbencev, 105 univerzitetnih predavateljev, 105 študentov in 105 žena.

Taka delitev je odsev sprememb in reform, še zlasti pa nazorov. Predsednik Naser je v pripravljalnem odboru poudaril, da so delavci in kmetje poglavitni subjektivni činitelj, ki mu je resnično za socializem. Stvari nam postajajo jasnejše, če vemo, da so te sile do zdaj imele najmanjšo udeležbo v političnem življenju države. Lahko bi rekli, da je ob tej priložnosti jasno prišla do veljave naraščajoča moč in vloga delavskega razreda Egipta. Pripravljalni odbor je, upoštevajoč sedanje stanje, priporočil, naj bi obnovili sindikate, da bi le-ti postali «učinkovito orodje pri uporabi in obrambi socialistične doktrine». Odbor je priporočil hitrejše organiziranje večmilijonske množice kmetijskih delavcev in predlagal, da bi zadruge, kot poglavitno gibalo za preobrazbo vasi, odprli vsem malim posestnikom. «Narodni kapital» so opredelili kot tisti kapital, ki ne sloni na izkoriščanju, to pa praktično izključuje srednjo buržoazijo. Prav tako je zanimivo, da bodo imeli študenti na kongresu ljudskih sil toliko mest ko univerzitetni predavatelj, to pa priča o želji, da bi v preosnovo političnega in družbenega življenja uvedli nove in sveže kadre, ki niso obremenjeni s preteklostjo in predsodki, sile ki so zrasle v revolucionarnem obdobju po državnem udaru julija 1952. Ob koncu je odbor, da bi še odločenje pretrgal s preteklostjo, prvikrat jasno poudaril vlogo žene v življenju države.

V skladu z opravljenimi gospodarskimi in socialnimi reformami je pripravljalni odbor pojasnil, na kakšni osnovi bodo posamezni činitelji ločeni od političnega življenja. To so «sovražniki ljudske socialistične revolucije», oziroma tisti, «katerih koristi se v sedanjem obdobju socialistične izgradnje križajo z ljudskimi koristmi». To pa so vsi tisti, ki jih je zadela agrarna reforma, zakoni o nacionalizaciji in zaplembi imetja, ki imajo dohodke po 10.000 funtov, ki so bili obsojeni pred revolucionarnimi in ljudskimi sodišči, ki so podpirali poskuse za obnovitev tujega vpliva v Egiptu, ki širijo korupcijo, člani kraljevske rodbine itd. V bistvu je odbor s tem tudi formalno zadal udarec teoriji «o razrednem sožitju».

V teh okvirih naj kongres ljudskih sil določi praktične politične ukrepe za uresničitev splošno sprejetega cilja. Na kongresu bodo obravnavali predlog «narodne ustanovne listine», le-ta pa naj bi bila najširši, vendar dovolj jasen program politične akcije. Na podlagi ustanovne listine oziroma listin s kongresa bodo sprejeli tudi ustavo. Najverjetneje je, da bo kongres ljudskih sil postavil tudi oblike za spremembo državnega aparata («vse dotlej, dokler bo državni aparat veljal za silo, ki je nad ljudstvom — ne more biti govora o resničnih reformah» — Naser v razpravi v pripravljalnem odboru).

Po kongresu ljudskih sil se bodo lotili preosnove Narodne zveze. Po Naserjevih besedah so se v Narodno zvezo vtihotapili reakcionarni elementi in so tudi omrtvičili njeno delovanje. Preosnovana Narodna zveza naj zajame predvsem delavce in kmete, napredno inteligenco, nato pa tudi «lastnike, ki ne živé od izkoriščanja». S tem bi dobila povsem drugačen značaj kot ga ima zdaj.

Pričakujejo, da bodo po sprejetju nove ustave na splošnem kongresu zveze razpisali volitve v novi parlament, tretji po državnem udaru julija 1952. leta. Najverjetneje je, da se bodo tako volitve kot parlament razlikovali od dosedanjih.

To bi bil shematični prikaz preosnove političnega, družbenega in državnega življenja v Egiptu. Seveda pa so težave precej večje kot je to mogoče videti iz sheme; večinoma izhajajo iz velike zaostalosti in jih ni mogoče odpraviti vse dotlej, dokler država ne bo imela močne in sodobne industrijsko-agrarne osnove.

Notranji procesi v Egiptu so sila viharni in skokoviti, posebno pozornost pa zaslužijo tudi zato, ker kažejo specifičnost in bogastvo oblik in poti, po kateri korakajo posamezne neodvisne, toda premalo razvite države za dosego nove in boljše ureditve. V zvezi z Egiptom gre ne samo za odločnost, marveč tudi za realizem, večino sklepov o oblikah pa so narekovale izkušnje prakse, brez predsodkov in prezgodnjih sodb.

Vojvoda Edimburški in soprog angleške kraljice gre rad včasih nekoliko po svetu. Sedaj se nahaja v Južni Ameriki. Na sliki ga vidimo med sprejemom, ki ga je njemu na čast pripravil angleški veleposlanik v urugvajski prestolnici Montevideu

Zagovarjajo krivca za pokol v Marzabottu

DUNAJ, 23. — Avstrijska periodična publikacija «Der Soldat», ki je precej blizu krogom avstrijskega obrambnega ministrstva, objavlja danes članek, s katerim skuša rehabilitirati bivšega majorja SS Walterja Rederja, avstrijskega državljana, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo in se sedaj nahaja v zaporu v Gaeti zaradi pokola v Marzabottu.

Članek postavlja tezo, da je bil bivši major obsojen «samo» na podlagi italijanskih pričevanj. List dostavlja, da Rederju «niso verjeli in mu niso dovolili govoriti». Nadalje se v članku trdi, da so bila pričevanja, na podlagi katerih je bil Reder obsojen, «sumljivega značaja», kot «izhaja iz italijanskih publikacij, ki so med seboj v protislovju». List potem zahteva preiskavo po mednarodnem sodišču.

—«»—

RIM, 23. — Več socialističnih senatorjev je postavilo obrambnemu ministru vprašanje, zakaj je prejel veliko vsoto kot pokojnino Carlo Scorza, bivši nacionalni tajnik fašistične stranke. Podobno vprašanje so 5. marca vložili v poslanski zbornici.

Vojni zločinec - univerzitetni profesor

Leibbrand je obtožen umora 26 italijanskih ujetnikov

Kot je že to navada, se tudi Leibbrand zagovarja z izpolnjevanjem ukazov nadrejenih - Nahaja se na svobodi proti kavciji 38 milijonov lir

STUTTGART, 23. — Okrožno sodišče iz Baden-Würtemberga je obtožilo prof. Kurta Leibbranda, strokovnjaka za prometna vprašanja svetovnega slovesa, umora 26 italijanskih ujetnikov ter poskusa umora drugih šestih ujetnikov. Gre za dogodek iz poletja 1. 1944 na področju Avignona, ko so se nemške čete umikale iz južne Francije. Tedaj je bil Leibbrand poveljnik čete, ki je skrbela za obnavljanje mostov. Ceti so dodali številne italijanske ujetnike, ki so jih ujeli v Grčiji. Ker so ti ujetniki odklonili vključitev v čete tako imenovane italijanske socialne republike, je Leibbrand ukazal, naj jih ustrelijo.

Med preiskavo je prof. Leibbrand priznal, da je zapleten v zadevo poboja italijanskih ujetnikov, «toda samo posredno», ker «se je preprosto omejil na to, da prenese svojim podrejenim ukaz o ustrelitvi, ki ga je prejel od višjih vojaških oblasti». Ta teza o «pokorščini prejetemu ukazu», ki se znova pojavlja na vseh sodnih postopkih proti nemškim vojnim zločincem zadnje svetovne vojne, ni bila sprejeta. Pridobljeni in sprejeti med akte so bili zelo obtožujoči dokazi proti bivšemu poveljniku pionirske čete, ki je dala tudi može za eksekutivni vod. Nekatere osebe, ki so preživele pri poboju, pričajo, da je bil Leibbrand tisti, ki je ne samo vodu poveljeval, temveč je tudi ukazal, naj si obsojenci sami izkopljejo skupni grob, v katerega bi morala priti njih trupla.

Med izpraševanjem je obtoženec zatrjeval, da ni mogel prerenitи — tedaj pod profilom vojnega prava — krivde Italijanov, ker njegove informacije niso šle dlje od tega, kar so povedale višje vojaške oblasti.

«Po tem, kar mi je bilo sporočeno, so morali Italijani odgovarjati za oborožen upor. Potem ko so prisegli zvestobo rajhu, so prešli med francoske «maquije» s katerimi so se bojevali proti našim oddelkom.»

Kurt Leibbrand, ki je iz Berlina in ima 47 let, je redni profesor na zueriški tehnični fakulteti. Aretiran je bil 23. julija preteklega leta na frankfurtskem letališču, ko se je tamkaj ustavilo letalo, s katerim je hotel potovati iz Švice v Bremen. Potem so ga 9. septembra izpustili na začasno svobodo proti položitvi kavcije v znesku 38 milijonov lir (250.000 mark), vendar je moral obljubiti, da ne zapusti ozemlja Zahodne Nemčije.

Ni še znano, kdaj se bo pričel proces.

V nekem angleškem rudniku blizu Burnleya je eksplodiral plin grizu, kar je povzročilo smrt 16 oseb, 20 pa jih je bilo ranjenih. Na sliki močno opečen rudar, ki ga peljejo v bolnišnico

Eichmannov prizivni proces

Servatius se trudi za zmanjšanje krivde

Učinkovit odgovor tožilca Hausnerja

JERUZALEM, 23. — Danes dopoldne je bila druga razprava prizivnega procesa Adolfa Eichmanna. Odvetnik Servatius je nadaljeval navajanje motivov za priziv proti razsodbi o krivdi ter smrtni obsodbi, ki sta bili izrečeni v decembru proti bivšemu polkovniku SS. Pri tem je Servatius ponovil včerajšnjo zahtevo, naj pokličejo na pričevanje bivšega nacističnega ministra za vzhodne zadeve Wetzela. Ta njegova zahteva je sledila včerajšnjim pripombam tožilca glede na neke dokumente, ki se nanašajo na uporabo strupenega plina za uničevanje. Servatius je povedal, da je imel pred nedavnim razgovor z Wetzelom, in od tega je izvedel, da omenjeni dokument ni bil nič drugega kot samo nekak pro memoria za informiranje ministra za vzhodne zadeve.

Pri tem je Eichmann takoj na kos papirja nekaj napisal in poslal svojemu zagovorniku. Servatius je listek prebral, nato pa je dejal, da so v tej zadevi nekatere nejasne točke in zato se sodišče ne bi smelo upirati zahtevi, da zasliši tudi Wetzela o tem važnem dokumentu. Potem je še Servatius dejal, da je sodišče pogrešilo, ko je naložilo Eichmannu krivdo za uničevanje Madžarov. Dostavil je, da nekateri dokumenti dokazujejo, da je bil nacistični zunanji minister Joachim von Ribbentrop, ki je povzročil, da so šli po vodi vsi napori tujih diplomatov v Budimpešti, da bi rešili Žide. Odvetnik je tudi dejal, da je «smrtni pohod» Madžarov v oktobru 1944 organiziral major SS Winkelmann, osebni Hitlerjev predstavnik na Madžarskem. Dejal je še, da se je Eichmann v času, ko se je organiziral omenjeni pohod, vrnil v Berlin, a ga je Winkelmann izrecno poklical nazaj, ker je hotel, da bi Eichmann organiziral transport. To dokazuje, je dejal Servatius, da bi bilo treba trditev sodišča, po kateri je bil Eichmann znan organizator «smrtnih pohodov», znova proučiti.

Servatiusovo navajanje motivov za priziv je trajalo čez šest ur. Odvetnik je dejal, da se Eichmann nikoli ni odtegoval svoji odgovornosti v nasprotju s tem, kar so delali generali, njegovi predstojniki, ki so skušali njega narediti za grešnega kozla.

Za odvetnikom je govoril tožilec Hausner, ki je Servatiusu odgovoril s tem, da mu je citiral Eichmannovo izjavo: «Priznam, da sem odgovoren za smrt milijonov Židov. Ne prosim naklonjenosti sodišča, ker je nisem vreden.» Potem je dejal, da je nevzdržno mnenje obrambe, po katerem sodišče, ki je sodilo Eichmanna za zločine proti človeštvu, ne bi bilo pristojno, ker so ga ustanovili Židje. Odgovarjajoč po točkah na Servatiusove argumentacije, je tožilec podčrtal, da so bili nacistični kriminalci, ki so napravili zločine proti Poljakom, Francozom, Holandcem, Belgijcem in drugim, po vojni sojeni pred sodišči, ki so jih sestavljali sodniki, pripadniki teh držav.

Umetnostni kritik je postal doktor znanosti

MARIBOR, 23. — *Mariborski umetnostni zgodovinar in umetnostni kritik Sergej Vrišer je pred dnevi postal na ljubljanski univerzi doktor znanosti. Zagovarjal je disertacijo o kiparstvu na Štajerskem v 18. stoletju. Sergej Vrišer je sicer kustos Pokrajinskega muzeja v Mariboru.*

V Sanremu mednarodni festival jazza

SANREMO, 23. — *Začel se je VII. mednarodni festival jazza, ki se ga udeležuje čez 60 solistov iz 9 držav. Prireditev je otvoril neki tradicionalni jazz iz Milana, nakar so sledili Francozi, nato črnci, za zaključek pa je nastopil vokalni sekstet «Double Six». Jutri zvečer se bo festival nadaljeval.*

Četrti Leonardov dan letos v Vinciju

VINCI, 23. — *Za 510. obletnico rojstva Leonarda bo v Vinciju četrti Leonardov dan. Tedaj se bodo tu zbrali znanstveniki in strokovnjaki iz mnogih evropskih držav. Prof. Ludwig Heidenreich iz Münchena bo imel uradno predavanje o Leonardu arhitektu. Iz Münchena bo nadalje prišel prof. Erich Steingraber. Med slavnostmi bo nekaj reakcijskih letal letelo nizko nad Vincijem ter tako počastilo Leonarda ki je že razmišljal o poletih v zraku.*

Ko se je razvedelo, da bo Grace Kelly spet nastopila v filmu, so mnogi domnevali, da bo kneginja šla igrat zato, da zasluži. Baje finance kneževine niso preveč rožnate. Sedaj pa je kneginja in igralka sporočila, da bo ves njen zaslužek porabljen za dobre namene

Poskus po vzorcu Nagasakija in Hirošime

WASHINGTON, 23. — Ameriška komisija za atomsko energijo je sporočila, da je napravila v sredo zvečer v Nevadi poskus z jedrskim sevanjem, da bi proučila možnosti zaščite proti njemu.

Žarke je oddajal brez vsake eksplozije reaktor, ki so ga postavili na najvišji stolp na svetu, to je na jekleni stolp, visok 555 metrov, ki ga imajo na poskusnem izstrelišču v Nevadi.

S poskusom so hoteli razpršiti znatne dvome, ki so se tikali količine sevanja, kateremu so bili podvrženi preživeli prebivalci Nagasakija in Hirošime. Reaktor za zdravstvena raziskovanja brez običajnega zaščitnega oklepa je oddajal s stolpa žarke proti hišam japonske vrste, ki so jih nalašč zgradili 675 metrov od vznožja stolpa. Poskus bo trajal 14 tednov in komisija bo merila sevanje reaktorja na raznih točkah ki bodo odgovarjale oddaljenosti, v kateri so bile po njihovem pripovedovanju, osebe od središča eksplozije pri napadih na Nagasaki in Hirošimo.

—«»—

VATIKAN, 23. — Papež je imenoval za novega prefekta vatikanske knjižnice belgijskega jezuita Alfonsa Raesa, ki je bil sedaj ravnatelj papeškega vzhodnega inštituta. S tem je pater Raes nadomestil v tej važni službi španskega benediktinca Anselma Albaredo, ki ga je papež Janez XXIII pred kratkim imenoval za kardinala.

Drugi dan zasliševanja starega p. Carmela

Sprejemal je vsote denarja in jih izročal p. Agrippinu

Nikoli ni ničesar prijavil in niti ni prosil predstojnikov za premestitev

MESSINA, 23. — Danes se je pričela razprava v procesu Mazzarino ob 9.40. Nadaljevali so z zasliševanjem patra Carmela. Še prej so zagovorniki, zastopniki civilne stranke predlagali sodišču, naj prouči nekaj pisem, naslovljenih na patre in laike in ki so se nanašala na čas, ko je prišlo v Mazzarinu do izsiljevanj. Patra namreč zaslišujejo glede izsiljevanj v škodo lekarnarja Colajannija, katerih se je tudi on udeležil.

Predsednik ga je vprašal, kako se je obnašal takrat in zakaj je vzel milijon lir, ki jih je nato izročil drugim patrom, da bi jih dali Lo Bartolu. Na točno vprašanje predsednika je pater odgovoril, da se ni za časa izvršitve zločinskih dejanj nikoli bal zase, medtem ko je bil v strahu zaradi drugih patrov in zaradi družin, ki so jih vzeli banditi na piko.

P. Carmelo je pripovedoval o dogodku iz marca 1957, ko ga je poklical lekarnar Colajanni. Povedal mu je, da je dobil izsiljevalna pisma in da sta bila prej pri njem patra Agrippino in Venanzio, ki sta mu povedala, da zahtevajo izsiljevalci dva milijona. Stari kapucin je dejal, da se ho o stvari informiral. Ko se je vrnil v samostan, je govoril s p. Agrippinom, ki mu je ves v skrbeh ter proseč ga, naj ne izda imena, povedal, da je vrtnar Lo Bartolo tisti, ki posreduje izsiljevanja. Toda v začetku je verjel, da je Lo Bartolo le žrtev drugih, ki mora izpolnjevati njih ukaze, pozneje pa se je prepričal, da je bil tudi Lo Bartolo eden od skupine. P. Carmelo je pri Colajanniju dobil denar in ga izročil p. Agrippinu. Ta ga je pa dal naprej Lo Bartolu.

Predsednik sodišča je vprašal obtoženca, zakaj ni Lo Bartola prijavil oblastem. Obtoženec je odgovoril, da se je bal za življenje sobratov, za samostan in za svojo lastno osebo. Prav tako ni hotel prositi za premestitev, čeprav bi ga predstojniki premestili kamor koli, tudi v inozemstvo. Dejal je, da ni hotel zapustiti sobratov, samostana, družin Colajanni in Cannada na milost in nemilost Lo Bartolu. Obtoženec je pripovedoval še dolgo zgodbo o drugem primeru izsiljevanja l. 1959. Tedaj je Colajanni izročil pol milijona in pri tej priložnosti je p. Carmelo zadnjič videl Lo Bartola in z njim govoril.

Razprava se je končala ob 13.30 in se bo nadaljevala v ponedeljek, ko bo najbrž zaslišan lekarnar iz Mazzarina dr. Colajanni.

Srditi boji v Alžiru

(Nadaljevanje s 1. strani)

Do 18. ure je bilo med varnostnimi silami petnajst mrtvih in štirideset ranjenih. Od 18. ure dalje so oddelki žandarmerije zasedli poslopja nasproti cesti, ki vodi v predmestje Bal el Ued. Ob 18.30 so orožniki zavzeli položaje na oknih in na terasah v bližini velikih parkov, od koder so začeli streljati na posamezne oborožene upornike na strehah. Štirje oklepni avtomobili so blokirali obe cesti. Ob 18.40 je oklepni avtomobil orožništva začel streljati na strehe, od koder so uporniki metali bombe. Ob 18.50 je začelo streljanje pojemati, po ulicah pa so krožile številne ambulante in vozila gasilcev.

Okoli 19. ure je streljanje še bolj pojenjalo in ponekod popolnoma prenehalo. Ob 18.30 so bili uradno sporočili, da so varnostne sile očistile glavne ulice v Bal el Uedu, in kmalu zatem so začele sistematično preiskovati vse hiše. V drugih delih mesta pa so oboroženi oasovci še vedno streljali.

Po skoraj dveh urah relativnega miru so se znova vneli srditi spopadi v središču Alžira, in sicer nekaj pred 12. uro. Slišali so se streli avtomatičnega orožja.

Ob 23.15 se je streljanje z avtomatičnim orožjem nadaljevalo. Nad mestom je krožilo izvidniško letalo. Po drevoredih ob morju se je začela premikati skupina sedmih tankov oboroženih s topovi kalibra 75. V predmestjih je zvečer zmanjkal električni tok.

Uradni podatki o zgubah francoskih varnostnih sil govorijo nocoj o 12 mrtvih in 74 ranjenih. Zvedelo se je, da je bilo med današnjimi boji hudo ranjenih 50 civilistov, laže pa sto. Ranjenci so povečini še na ulicah, ker fašisti streljajo na ambulante.

Streljanje, ki se je bilo začelo že sinoči, se je nadaljevalo še čez polnoči. Tudi ponoči pa so se slišale močne eksplozije in močno streljanje v alžirskih in židovskih delih mesta. Novo streljanje se je zaslišalo ob štirih zjutraj, ki je trajalo štirideset minut. Ob 4.30 se je slišala močna eksplozija, ob 4.45 pa še močnejša v Bal el Uedu. Sledilo je dolgo streljanje z avtomatičnim orožjem. Že ob 5.30 zjutraj so fašisti polili ulice z oljem in nato raztrosili žeblje.

Ko se je zdelo, da se je v mesto povrnil mir, so okoli 10. ure oasovci začeli nove napade na alžirske trgovine in na posameznike. Že ob 10. uri so v neki kavarni ubili tri Alžirce, šest pa jih ranili. Ob 11.30 so ubili druga dva Alžirca, štiri pa ranili. Kakor rečeno, je ob 14.30 prišlo do prvih močnih spopadov med oasovci in vojsko, in opaziti je bilo, da v predmestju Bab el Ued gorijo majhne hiše, kjer stanujejo Alžirci.

Včeraj je bilo ves dan v Alžiriji ubitih 17 ljudi, od katerih 14 alžircev, ranjenih pa 47, od katerih 41 Alžircev.

Pozno zvečer je prefektura v Alžiru javila, da zaradi sedanjih vojaških operacij velja v vsem mestu od 20. ure do 5. zjutraj policijska ura. V predmestju Bab el Ued pa bo policijska ura veljala nepretrgoma do novih odredb. Prebivalci se pozivajo, naj ne bodo blizu oken in naj ne gredo na terase.

V Bono je prišlo danes več vojnih ladij. Neko letalo «Caravelle», ki je odpotovalo danes iz Pariza in je bilo namenjeno v Oran, ni moglo pristati, ker ni dobilo dovoljenja in se je vrnilo v Marseille.

OAS je danes nadaljevala v še večjem obsegu ropanje. V Oranu je skupina OAS vdrla v podružnico Alžirske banke in odnesla večjo vsoto frankov v vrednosti dve milijard in pol lir. V zadnjih 24 urah so skupine OAS izvršile v Oranu in okolici tri rope za skupno tri sto tisoč novih frankov. Dva so ukradli v neki veliki trgovini v središču mesta 120.000 novih frankov, drugih 50.000 pa na železniški postaji. Sinoči so ukradli v podružnici neke velike banke v predmestju Orana 130.000 novih frankov.

Rak v grlu posledica kajenja

LONDON, 23. — Lord Hailsham, minister za znanost, ki je včeraj zaključil v lordski zbornici razpravo o nedavnem poročilu medicinske akademije o učinkih tobaka, je izjavil, da ni več mogoče dvomiti, da izvira rak v grlu od kajenja cigaret. To njegovo izjavo so londonski listi danes objavili na vidnem mestu. Minister je nadalje dejal: «Tobačna industrija je morala odkrito priznati, da so cigarete, ki jih v sedanji obliki prodaja, nevarne za zdravje, če se kadijo v pretirani količini».

Lord Cohen, ki je tudi zdravnik, je dejal, da je v zadnjem času umrlo v Angliji 63 oseb na dan za rakom v grlu. Lord Hailsham ni hotel govoriti o ukrepih proti tovarnarjem cigaret. Izrazil pa je upanje in željo, da bodo vsaj toliko pošteni, da spremenijo svoja reklamna gesla, zlasti če so namenjena mladini.

—«»—

Pella je navajal zanimive podatke

MILAN, 23. — Danes zjutraj se je pričel v prostorih trgovinske zbornice IV. vsedržavni kongres periodičnega tiska. Na kongresu so prebrali tudi uvodni govor, ki ga je sestavil poslanec Pella, ki je častni predsednik zveze periodičnega tiska. Med drugim poudarja Pella v svojem poročilu, da se slišijo glasovi, da je v Italiji preveč časopisov in revij. Pri tem pa pozabljajo, da je v Franciji 9 tisoč revij, v Nemčiji 6.000, v Italiji pa samo 4.500. Stvar se tudi ne menja, če se preide k dnevnemu tisku. V Angliji izide na dan 15 milijonov izvodov dnevnikov, v Nemčiji 10 milijonov, v Italiji niti 5 milijonov. Pella priporoča vladi, naj posveča več pažnje tisku, ki lahko služi izobraževanju množic. Država mora krepkeje poseči v znanstveno - raziskovalno dejavnost kakor tudi na področje širjenja kulture.

Zatem je sledilo splošno poročilo predsednika zveze inž. Pantalea.

Med drugim je Pantaleo dejal, da si bo zveza periodičnega tiska prizadevala za dvig kulture množic, ki danes sega kvečjemu do kulture 14-letnega otroka, se pravi mladoletnika, ki ga je treba vzgajati in izobraževati še mnogo let.

Pri tem so navzoči mestni redarji in policisti, ki pomagajo družinam pri selitvi. Občina je dala na razpolago stanovanjskim izgnancem 9 stanovanj.

—«»—

Kanadski izseljenci za pomoč Dalmaciji

BEOGRAD, 23. — Kanadsko-jugoslovansko kulturno društvo «Bratstvo - Enotnost», ki ima sedež v Torontu, v katerem se zbira večina jugoslovanskih izseljencev, je proglasilo mesec marec za mesec zbiranja pomoči po potresu prizadetim krajem v Jugoslaviji. Tudi jugoslovanski izseljenci, ki živé v Severni in Južni Ameriki, Novi Zelandiji in v drugih državah so organizirali nabiralno akcijo. Po prvih informacijah so izseljenci že poslali pomoč v vrednosti več milijonov dinarjev.

—«»—

Kabina s padalom v kabini medved

EDWARDS (Kalifornija), 23 — Včeraj je ameriški bombnik v višini 10.000 metrov izpustili kabino, v kateri je bil medved. Letalo je letelo v tem trenutku z brzino 1400 kilometrov na uro. Gre za prvi primer, da so odvrgli iz letala, ki je letelo z nadzvočno brzino, žival. Padalo s kabino je rabilo sedem minut preden se je dotaknilo tal. Pred nekaj tedni so napravili podoben poizkus. Neki moški je skočil z letala, ko je letelo v višini 6000 metrov z brzino, manjšo od zvoka.

—«»—

Grozilno pismo socialističnemu županu

DUNAJ, 23. — Župan iz Steinfelda v Dravski dolini na Koroškem Franc Pischelsberger, član socialistične stranke, je prejel anonimno pismo z žalitvami in grožnjami. Po atentatu z dinamitom na župana iz Lustenaua v Vorarlbergu je ta novi primer spravil policijo in orožništvo na noge. V grozilnem pismu, kateremu je priložen izrezek časopisa s slikami o porušeni hiši župana iz Lustenaua, je zapisano: «Isto se lahko dogodi tudi tebi, če ne boš zapustil svojega mesta». Prav v poslednjem času je župan Pischelsberger, ki je zelo potrt zaradi smrti svoje žene in slabega zdravja, izrekel željo, da bi se umaknil iz javnega življenja.

—«»—

Za 40 družin samo 9 stanovanj

RIM, 23. — Na ukaz občine so začeli danes zjutraj ob 9. uri izpraznjevati 40 barak, ki so jih ljudje brez dovoljenja zgradili okrog stebrov vodovoda «Felice». Hkrati so začeli podirati tudi barake. Ukrep se tiče 40 družin, ki štejejo okrog 100 oseb. Pred kratkim je namreč med nevihto podrl vihar steber starega vodovoda, ki se je zrušil na neko barako, pri čemer so bili ubiti neka ženska in njeni trije otroci.

VPRAŠANJE FINANČNIH SREDSTEV, KI BI NE SMELO OBSTAJATI

Neizpolnjene obveznosti slabe učinkovitost OZN

Primanjkljaj OZN za l. 1961 93 milijonov dolarjev - Kronični dolžnik Čangkajšek
Med tistimi, ki ne plačujejo, so tudi dežele kot Francija, Italija, SZ in druge

Nedvomno je, da vse težave, ki je U Tant nanje naletel, brž ko se je znašel na položaju generalnega tajnika OZN, niso vse bile izključno političnega značaja. Pa tudi ne samo administrativnega. Zakaj že dalj časa je znano, da tudi finančno stanje te svetovne organizacije ni kdo ve kako rožnato, oziroma, da je, nasprotno, dokaj težavno. To je posebno prišlo do izraza konec preteklega ter v prvih mesecih tekočega leta, ko je OZN v tem pogledu zabredla v resno krizo, katere vzroki še do danes niso bili odpravljeni. Zaradi tega obstaja bojazen, da bodo v bližnji in daljni bodočnosti znova nastopili podobni pojavi, in to ne samo v doslejšnji, temveč celo v še bolj zaskrbljujoči obliki in obsegu.

Prišlo je do neverjetnega primera. Svetovna javnost, ki je bila doslej vajena gledati na OZN in nadaljnje možnosti njenega razvoja izključno skozi prizmo političnih elementov, t. j. situacije in proporcev v mednarodnih odnosih ali pa, postavimo, sporadičnih poizkusov njenega miniranja, se je naenkrat znašla pred dejstvom, da pa sta redno poslovanje te nadvse važne mednarodne institucije, pa morda celo njen obstoj, pravzaprav odvisna tudi od tako «banalnega činitelja», kakršnega v resnici predstavlja pomanjkanje denarnih sredstev za izvedbo postavljenih načrtov in operacij.

In vendar se je zgodilo, da je v l. 1961 imela OZN v svojem proračunu okrog 93 milijonov dolarjev deficita. Prispevek vsake dežele k rednemu ali izrednim proračunom je s pomočjo določenega ključa, oziroma postavljenega odstotka, relativno lahko izračunati. Tako se vsako leto pri obravnavanju izdatkov že v naprej natančno ve, koliko bo k temu morala prispevati vsaka dežela. Napačno ali pomanjkljivo planiranje aparata OZN, namreč v smislu, da bi morda od tega izhajale omenjene težave, lahko potem'akem z vso gotovostjo izključimo kot docela nesprejemljivo.

Ob tem se lahko samo še vprašamo, kakšni so ti viri dohodkov v pogledu njihove gotovosti. Clanice OZN so države in bi jih spričo tega — v kolikor menimo, da so zainteresirane na ohranitvi te svetovne organizacije — mogli smatrati za redne plačnike. Pa tudi je praviloma tako, kar zadeva prispevke za redni proračun. Trdi se, da je za leto 1961 že zbranih nad 86 odstotkov ter sredstev. Od ostalega pa dolguje bankrotirani Cangkajšek nad polovico, drugo polovico pa nekatere manjše južnoameriške države. Presenečenje zbuja dolg SZ v višini 1,5 milijona dolarjev, ker je Moskva doslej redno izpolnjevala svoje obveznosti.

Na vsak način vprašanje rednega proračuna ne povzroča takšnih težav, da bi zbujalo preplah. Mogli bi sicer tudi tu naleteti na posamezne primere, ko se obveznosti ne izpolnjujejo najbolj točno, vendar je dejstvo, da od omenjenih 93 milijonov deficita za l 1961, jih samo 13 gre na račun rednega proračuna. Ta pa je bil v l. 1961 predviden v višini 72,9 milijona dolarjev, pri čemer so lastni dohodki institucije znašali 12 milijonov dolarjev, ostalo pa se je imelo kriti s prispevki dežel-članic. Dejstvo, da so bili prispevki v obdobju 1956.—1959. leta zbrani domala stoodstotno, v letu 1960 pa (kljub prilivu novih članov) v višini 95 odstotkov predvidenega proračuna, dokazuje možnost, da bi se tudi za l. 1961, ob določenem pritisku, če bi drugače ne šlo, lahko izpolnile od strani držav-članic sprejete obveznosti.

Ostal bi še deficit 80 milijonov dolarjev, za katerega se nikakor ne more vedeti, ali ga bo sploh mogoče kdaj poravnati, oziroma kriti. V tem primeru gre predvsem za vprašanje stroškov za tako imenovane specialne operacije OZN za ohranitev miru na Sinajskem polotoku (izraelsko-arabski spor) in v Kongu. V resnici se mnoge dežele že v času, ko so se te operacije začele, niso hotele pridružiti, oziroma so nasprotovale takšnim akcijam (Sinaj 1956. Kongo 1960. leta), pa so se zaradi tega tudi ogibale sleherni svoji dolžnosti, da kot članice OZN denarno prispevajo k izvajanju sprejetih sklepov.

Kot razvidno imamo tu opravka z določenimi finančnimi težavami, ki izhajajo iz političnih momentov, oziroma stališč ene ali skupine dežel. Sovjetska zveza, pa še vse dežele tako imenovanega Vzhodnega bloka, kakor tudi številne afriške dežele, odrekajo svojo pomoč, se pravi svoje prispevke za kritje stroškov OZN na Srednjem vzhodu in Kongu. Francija, Belgija, Italija, Portugalska, Španija, Južna Afrika in druge ne priznavajo legalnosti akcije v Kongu, s tem v zvezi pa tudi nočejo ničesar čuti o kakšnem njihovem prispevku za ta namen. Bilanca: izdatki okrog 140 milijonov dolarjev v l. 1961, deficit 26 milijonov za Sinaj, 54 milijonov za Kongo — skupaj 80 milijonov.

Globalno vzeto, nudijo redni in dva izredna proračuna sledečo sliko obveznosti ter njihove izpolnitve od strani glavnih dolžnikov: Sovjetska zveza — obvezni prispevek: 25,4 milijona, dolg: 17,6 milijona; Francija — obvezni prispevek: 11,9 milijona, dolg: 6,3 milijona; Cangkajšek — prispevek: 9,3 milijona, dolg: 6 milijonov; Ukrajina — prispevek: 3,3 milijona, dolg 3,2 milijona; Italija — prispevek: 4,2 milijona, dolg: 2,2 milijona.

V členu 19 listine Združenih narodov so proti nerednim plačnikom predvidene sankcije. Bilo je med drugim sprejeto tudi stališče, naj bi se deželi-članici, ki bi zaporedoma dve leti ne opravila svoje finančne dolžnosti na-

(Nadaljevanje na 6. strani)

sproti OZN, začasno odvzela glasovalna pravica v generalni skupščini. Toda postavlja se pri tem vprašanje, ali se te obveznosti ne nanašajo samo na redni proračun, ne pa obenem tudi na one izrednega značaja. Toda, bržkone bi postavitev podobnega vprašanja na dnevni red izzvala v svetovni organizaciji novo globoko krizo, ker bi znova razplamtela že stari spor okrog legalnosti in nelegalnosti akcij na polotoku Sinaju in v Kongu. Potemtakem ostane tudi možnost uporabe sankcij v tem pogledu docela negotova. Gotovo pa je vsekakor, da bi takle obnovljeni spor bil samo voda na mlin

Prizor iz Fojevih «Arhangelov in avtomatov», ki jih bo Slovensko gledališče nocoj uprizorilo v Avditoriju

KO SO LJUDJE ŠE VERJELI V SANJE IN SANJSKE KNJIGE

Loterijske številke so sicer izšle le da Tone ni izbral pravega mesta

Sanje o lepih konjih in zlatem košu in klobuku - Kaj so povedale sanjske knjige - Načrti z milijoni, ki jih loterija ni prinesla

«Vana muaja zlata, ti nanka ne znaš, de bomo ratale ta tjed'n miljoniste».

«Ma muče, muče Tone dej, kej me sanjaš uod meljonov».

«Ben videš Vana, glih sanje n's bojo nrdile miljoniste, zatu ke jest s'n sanjo uod samga zlata».

«Ma buh te je dau, pej nej te jema. Kej ne znaš, de če čješ jet po sanjah, muoreš sanjat uod gnuaja, če čješ uobogatet jeno če sanjaš pej uod zlata, b'š uasto revež, dukr b'š kuančo u Kunčeve njive».

«Ma ni taku, ni taku, Vana, ke jest s'n jemo take sanje, de se be Franc Juožef oblizo prste, če be mogo jemet take lepe sanje. Zdej poslušme jeno b'š vidla, kaku bojo padale miljone druge tjed'n, ke bomo jegrale na luot».

«Ljube muoj lole, zdej viden, de ne sanjaš samo ponuače, ma tude čez dan jeno z uodp'rteme uočmi».

«Ma Vana! Ne stuj zmiran jest kopriv na kislo namesto fežula! Orko tron! Dene ankr't tuoj jezek za zobje jeno posluše lepu dještro tuajga muoža, ke te čje naret miljonistko. Ben, videš, taku s'n jest sanjo: De s'n biu uobučen u črno jeno de s'n sedo na anmo zlatmo uze. U ta uz so ble uoprježene dva kuanje. Ad'n je biu beu ku sneh, ad'n pej je biu črn kukr naša uok'jena kuhnja. De smo šle sez uz'n nazdou jeno ku s'n teu zarajs't, je rato žlajf zlat, jeno puale s'n primo za kuaš, jeno tude ta je rato zlat. S'n se teu popravet klebuk, jeno tude ta je rato zlat. Z ano besedo, za use, k'r s'n primo, je ratalo zlato. Jeno pej znaš ti Vana, kej s'n pelo u kuaše?»

«Eh kej se pelo? Če praveš, de bomo ratale miljoniste, ni blo u kuaše druzga kukr gnuoj».

«Ma kaš'n gnuoj, kaš'n gnuoj. So ble zlate cekine, ku so ble, jeno ne gnuoj».

«Se vidla ti, Vana k'š'n buat srdele u uade? Ben glih taku so stale tje zlate cekine ad'n vrhe družga. Ku s'n jeh prejamo u ruake, so se spuz'nle, kukr de be ble zabeljene. Jeno k'd'r so padale ad'n vrhe druzga, je taku žvenketalo, kuk'r de be zgonile zlate zgunčke. Jeno puale s'n rjeko sam sebe: ‚ma tu niso sanje, tu je resnica, tu so zlate cekine, tu so meljone, tu je bogastvo, Vane je miljonist' jeno buh zna kej s'n šerjeko, ke se ne spunen več».

«Ma Tone, če je res taku, puale pej bo treba jet do Rože uod Nance, ke uana jema sanjske bukve jeno te bo povedala, katere lumare muoreš jegrat. Ma b'n šla s tabo tude jest, zatu ke zdej s'n tude jest prepričana, de bojo padale meljone. Jeno Tone, kej bomo nardile puale?»

«Eh, kej bomo nardile? Ta prvo bomo pobelile kuhnjo, ke ni bla pobelena vre dvajste let. Puale te b'n kupo an nou pluah za pranje jeno puale bomo šle u Tomaj jeno bomo kuple an hekto terana. Če bo uostalo še kej dnarja, pej te b'n kupo an lep firtoh, ke bo črn jeno bo jemo plave pike. Jest mislen, de bomo l'hko kuple tude an nou glonik, ke ta stare je v's poluomnjen».

V takem lepem razpoloženju sta šla Vana in Tone do Rože od Nance, ki je dajala ženskam številke za igranje na loteriji. Navadno niso bile številke izžrebane, a so bile tako blizu izžrebanih, da je uživala Roža s svojo sanjsko knjigo pri vseh bovedskih pericah velik ugled.

Ko je Tone povedal Roži svoje lepe sanje, ki ga bodo obogatile, je začela brskati po sanjski knjigi in naposled rekla:

«Ja lepe, lepe so tje lumare, jeno buh v'n dej, ku buh v'n dej, de be uobogatle. Ma mene se zdi, de b'ste, ke takeh lepeh lumar še nis'n vidla. Zdej pej pošlušte. Beu kuanj je trideset jeno pjet, jeno če drži rep pokuance, kuk'r petelen, je tridesetšjest. Če pej je uprježen, je tridesetsjed'n. Taku bomo jegrale ku ta prvo lumaro trideset jeno sjed'n. Crn kuanj je štjerdesjet jeno pjet jeno sanjske bukve ne povejo neč druzga. Taku jemamo du zdej tridesjet jeno sjed'n jen štjerdesjet jeno pjet. Muož, ke pjele kuanje, je uosendesjet jeno tri, de jemamo taku terno sez lumarame tridesjet jeno sjed'n, štjerdesjet jeno pjet jeno uos'ndesjet jeno tri. Če čješte pej jegr't še čenkvino, dente še zlat uz, ke je ad'n, jeno črn gv'nt pej je devjedesjet. Terno jegrajte na Dunej, jeno čenkvino na Grac jeno na Trst. Buh v'n dej, de be šlo vse po sreče, ku buh v'n dej».

«Pošlušej Roža,» je rekel Tone. «Če bo šlo vse po sreče, bo uostalo tude zate za an firtoh».

Ko sta se Tone in Vana vračala proti domu, je Vana rekla: «Ben Tone, kan b'š šou jegrat?»

«Eh, ma se tude ti, Vana! Sej je vse an zlude, kan ke b'n šou jegrat».

«Ma ni neč res. Znaš Tone, ke če grješ jegrat na pl'c uod drvi, t'n je ana guobasta, ke piše lumare, jeno guobaste prnesejo srečo».

«Ja, ma če je taku, pej b'n šou rajše na pl'c uod sena, ke pravejo, de t'n guar so dva guobaste, muož jeno žena, ke pišejo lumare».

Manjkalo je še tri dni do izžrebanja in v teh treh dneh ni bilo v Tonetovi hiši drugega pogovora kot o bogastvu.

Prišla je nedelja in Tone je šel do Mičeta, ki je kupoval «Edinost».

«Pošlušej, Miče,» je rekel Tone, «kej so u Jedinoste tiste lumare, ke so jeh zvlekle snuče, Pogljede, pogljede, Miče, če je uoneh lumara trideset jeno sjed'n».

«Pej prou je,» je rekel Miče.

«Pej štjerdesjetjenopjet, je uoneh?»

«Tude ta je uoneh,»

«Miče muoj, zdej be mankala še lumara uos'ndesjetjenotri».

«Ma znaš Tone, de je tuda ta lumara uoneh. Samo tu je nesreča, de je ana zvlejčena na Dunaje, ana u Grace jeno ana u Trste. Zatu neč terna».

«Ah, ma če be znou jest, de je taku, pej ne be jegro. Ma kej je tu za an luot. Kej ni vse ano, če pride ana lumara uon na Dunaje al pej u Grace. Kej ni Austreja na Dunaje, kuk'r ke je u Grace? Tu ni druzga ku ana velika sleparija jeno bo čako luot, de b'n jest jegro še ano fliko na luot. Ma kej bo rekla pej Vana?»

«Znaš Vana, de luot je ana velika sleparija. Vse lumare so pršle uon, samo tu je nesreča, da ana je pršla na Dunaje, ana u Grace jeno ana u Trste. Ma me jema mavra pobr't, če b'n špendo še an krajcar za ta prekljete luot».

«Eh, ni taku, ni taku, Tone. P'r luote je tako, da se ne smeš ustavet p'r prven jegranje. Znaš de treba jegrat trikrat ano za drugen? Ma, Tone, neč ne bomo več jegrale, če ne b'š sanjo uod gnuaja. Sej s'n te rekla, de zlatu prnese samo slabo, če sanj'š uod njega al pej če ga jemaš. Muče, muče, Tone, jest b'n prala naprej sez ta staren firtahan jeno na ta starmo pluahe, ti pej namesto terana, ke je za gaspuado, se b'š mogo kuanienat sez našen domačen vin'n, ke je tude duabro.

R. P.

PRED NOCOJŠNJO PREMIERO V AVDITORIJU

Bežen pomenek z režiserjem Antonom Martijem

«Zahvalite se v mojem imenu igralcem za sodelovanje»

Včeraj smo bili na kratkem pomenku z Zlato Rodoškovo, ki igra v Fojevih «Arhangelih» Angelo, in pri Kobalu, ki igra v istem delu Dolgina. Kako bi mogli pred občinstvo, preden bi ne spregovorili nekaj besed še z režiserjem, ki Fojevo delo postavlja na oder.

Nujno je, da režiserja najprej predstavimo: Je to Anton Marti, ki je v Trstu že delal, saj je režiral tu, pri Slovenskem gledališču, še tri dela, seveda, če sem prištejemo tudi sedanje «Arhangele». Pred leti je režiral «Počem je resnica» in pa «Glasove vesti». Potemtakem smo z Martijem že nekakšni znanci. Vendar pa ne tolikšni, da bi ga ne morali predstaviti tudi širšemu občinstvu, mislimo tistim ljubiteljem odrske umetnosti, ki ne zamudijo nobenega dela, ki ga tržaško Slovensko gledališče postavi na oder.

Marti je mlad človek, po rodu istrski Italijan, umetniško življenje pa je njegov življenjski smoter. Področje njegove dejavnosti je zelo obsežno, saj ga vidimo kot režiserja pri ljubljanski, zagrebški in beograjski televiziji, pa tudi pri filmu in gledališčih. Ne samo pri tržaškem Slovenskem gledališču, pač pa tudi pri zagrebški «Komediji» in drugod.

Potemtakem je Anton Marti delal že med mnogimi igralskimi skupinami in kolektivi. Zato je tako rekoč nujno vprašanje, posebno ko je v Trstu že tretjič, kaj meni o igralcih tržaškega Slovenskega gledališča, s katerimi dela sedaj.

Na to vprašanje režiser, ki je kljub svoji dostopnosti in temperamentnosti, tokrat bolj redkobeseden, (upamo zato, ker ima veliko dela), se kar navdušeno izraža. Po njegovem gre za «skupino dobrih in inteligentnih igralcev», ki so povrh tega še «simpatični in hkrati pri delu resni».

Ko so pred časom tudi v Jugoslaviji dajali Fojeve «Arhangele», je jugoslovansko proizvedbo tega dela v zagrebški «Komediji» režiral Marti. Zato smo ga vprašali, s kakšnimi občutki se je lotil ponovne režije istega dela, saj je znano, da nekateri režiserji neradi ponavljajo isto dela, da neradi preizkušajo drugo izvedbo.

Režiser Marti je na to vprašanje našel dokaj prepričljiv odgovor. Zaradi zelo napornega dela se je moral za nekaj časa umakniti iz «javnega življenja», da bi se spet «spravil na mesto», zato se je režije tržaških «Arhangelov» lotil tako rekoč znova, kot bi jih še ne bil nikoli delal.

Rekli smo že, da je Marti kljub svojemu temperamentu in kljub svoji dostopnosti redkobeseden. Zato nam ni hotel povedati ničesar, kakšne načrte ima za bližnjo ali daljšo prihodnost. Sicer pa so bili tudi vsi dosedanji njegovi odgovori bolj telegrafskega značaja, kar je tudi razumljivo, kajti kdo bi imel veliko časa za intervjuje, ko pa so štete že ure in ne več dnevi. Že itak je priprava «Arhangelov» imela nekaj zastoja zaradi «višjih sil», sedaj pa se vse mudi in vsaka minuta je dragocena. Kljub tej stiski in kljub, upamo, prisiljeni redkobesednosti pa nas je prosil, naj

Režiser ANTON MARTI

se v njegovem imenu zahvalimo članom Slovenskega gledališča za njihovo sodelovanje in vnemo s katero so pripomogli, da bo delo šlo na oder tako, kot si ga je bil zamislil, ko je režijo prevzel.

Sicer pa prepustimo zadnjo oceno o tem samemu občinstvu, ki bo po nocojšnji premieri moglo reči, ali mu delo ugaja ali ne in kako je bilo pripravljeno, oziroma podano.

— n — a

Zelo «občuteno» sožalje

Na tržišču gramfonskih plošč v Nemčiji so se pojavile plošče, ki nosijo naziv «Iskreno sožalje». Če jih zavrtiš, boš lahko poslušal žalosten glasbeni motiv. Namenjene so tistim kupcem, ki ne vedo, ko imajo komu izraziti sožalje, kako naj to store. Ob pomanjkanju ustreznih izrazov za pismeno ali ustno sožalje, jim lahko pomaga takale plošča, ki jo kupijo in pošljejo na naslov osebe, ki ji sožalje žele izraziti.

ŽIVINOZDRAVNIK SVETUJE IN POJASNJUJE

Kako ravnamo s teličkom v prvih dneh

Vloga mleziva - Umetno hranjenje teleta - Kako tele k temu privadimo
Kako ga odstavljamo in kdaj - Kako tele izbiramo za rejo - Močna krmila

Pred kratkim sem bil klican v neki hlev, kjer je bila krava že ure na porodu, a ni mogla sama storiti. Uredil sem vse potrebno, da je porod potekel normalno. Tako je bila moja naloga končana. Pred odhodom me je kmetovalčeva žena povabila v kuhinjo, kjer mi je postregla z dobrimi štruklji, ki so bili nadevani s skuto. Na moje vprašanje, kje je dobila skuto, mi je povedala, da so kravo molzli že štiri dni pred porodom, ker je krava imela vime zelo napeto in ji je mleko uhajalo samo. Ko sem to zvedel, sem žensko obvestil, da njihovo tele zaradi prezgodnje molže ne bo moglo živeti, če se ne bodo ravnali po mojih nasvetih. Nekoliko prestrašena je poklicala še moža, da bi tudi sam slišal to, kar sem nameraval:

Tele mora vedno použiti prvo materino mleko — imenovano mlezivo — dvakrat v prvih 24 urah življenja in, če je mogoče, še nekolikokrat v naslednjih 48 urah. Mlezivo vsebuje namreč odvajalne snovi, ki očistijo črevesje vseh plodovnih sluzastih snovi. Poleg tega mlezivo vsebuje tudi protitelesca, ki obvarujejo telička pred kužnimi obolenji in zlasti še pred grižo. Ta protitelesca lahko prekoračijo stene črevesja in pridejo nedotaknjena v kri samo v prvih 24—36 urah teličkovega življenja. Zato je naravnost nujno, da teliček použije mlezivo takoj po rojstvu.

Mlezivo se spremeni v mleko 4 dni po porodu. V primeru, da so bile krave molžene 3—4 dni pred porodom, ne bodo telički več zaužili mleziva, ampak mleko, ki ne bo vsebovalo čistilnih snovi in za teličkovo zdravje prepotrebnih protitelesc. Taka bodo za gotovo postala plen raznih kužnih bolezni in zaradi teh tudi poginila. V takem primeru moramo dati teličku, kjer je to le mogoče, mlezivo drugih krav. Kjer se pojavi primer, da molzejo kravo nekaj dni pred porodom, naj mlezivo spravijo v hladilnik za takrat, ko ga bo tele potrebovalo. Če pa nismo tega storili, bo le živinozdravnik preprečil obolenje telička s tem, da mu bo vbrizgnil v telo v prvih petih dneh življenja po 250 mg clorotetracichina prvič in po 125 mg vsakokrat v naslednjih 16 dneh. Poleg tega naj dajo kmetovalci teličku tudi žličko ricinovega olja, da se črevesje očisti škodljivih fetalnih sluzastih snovi.

Naši kmetovalci so večkrat tudi v dvomu, koliko časa naj telička dojijo. V tem primeru naj se ravnajo po potrebi. Če želijo mleko prodajati in zato hraniti tele z umetnim mlekom, naj ne dopustijo, da bi tele mater sesalo niti enkrat! Na ta način se bo krava kmalu odvadila od telička. Pozneje, četudi bi sesanje trajalo le kratek čas, bi se krava mnogo teže privadila na odstavitev. Tele samo se bo pa zelo hitro naučilo piti mleko iz posode. Tele bodo naši živinorejci naučili piti mleko tako, da mu bodo vtaknili v gobec dva prsta in mu hkrati porinili gobec v posodo z mlekom. Ko bo tele sesalo prste, bo istočasno pilo tudi mleko. To naj storijo vsaj dvakrat, nakar bodo polagoma povlekli roko iz posode, in tele bo bilo samo. Nekatera teleta pričnejo piti mleko še kar hitro, pri drugih pa je potrebno veliko potrpljenja. V poseben kot, kjer bo teliček pil mleko iz posode, naj ga živinorejec porine ritenski.

Pri dojanju telet, vsaj v prvih treh dneh moramo paziti, da ne bo tele popilo preveč mleka. To bi mu povzročilo hude prebavne motnje. V prvih treh dneh dajmo teletu največ 3,5 litra mleka na dan in ne več. Malenkost več dajmo samo močnejšim teletom.

Pametno bi bilo, da bi vsaj v začetku dali teletu mleko v treh obrokih, kar se pa navadno ne dogaja, ker živinorejci dajejo piti mleko teletu samo dvakrat na dan.

V primeru, da kupimo komaj rojeno ali samo nekaj dni staro tele, ga spravimo v poseben prostor, kjer bo popolnoma ločeno od ostalih telet za nekaj dni. To pa zato, da ne bi zaneslo v hlev nalezljivih bolezni. Kupljeno tele je zaradi vožnje zelo žejno. Če bi mu dali poljubno količino mleka, bi ga požrlo čez mero, kar bi povzročilo prebavne motnje. Zato naj takšno tele najprej popije 1 ali 1 liter in pol tople vode. Šele v drugem obroku mu dajmo mleko ali pa mlečni nadomestek.

Teletom v prvih mesecih ne smemo dajati preveč mleka ali mlečnih nadomestkov. Dajmo jim toliko, kolikor jim je potrebno za redno rast, kajti tele ne bo moglo izkoristiti prevelikih količin mleka ali mlečnih nadomestkov.

Če pa odgajamo tele za meso, ga pričnimo krmiti z raznimi koncentrati šele po tretjem mesecu starosti. Tako krmljeno tele bo z lahkoto pridobivalo na teži tudi po 700 in več gramov na dan. Tak način krmljenja se bo vsakemu kmetovalcu brez dvoma izplačal, kar bo lahko ugotovil s preprostim računom, če bo primerjal težo tako krmljenega teleta s težo enako starega, a po starem načinu krmljenega. Če čas odgajanja teleta sovpada z zimo, ko so razna koncentrirana krmila sorazmerno draga, počakajmo na pomlad, da bodo cenejša. Tele bo namreč lahko nadoknadilo tudi pozneje to, kar bi pridobilo takrat, ko so bila krmila zelo draga.

Ne glede na to, kako bomo tele krmili pozneje, mu moramo vsaj v prvih 3—5 tednih življenja nuditi mleko ali njegove nadomestke. V prvih treh tednih mu ne smemo dati mleka več kakor 8 odst. njegove začetne teže. Se pravi: če je tele ob rojstvu težko 40 kg, mu bomo dali dnevno v dveh ali bolje treh enako razdeljenih obrokih 3,2 kg celega mleka ali pa 0,5 kg mleka v prahu.

Mleko ali mlečni nadomestek, ki ga bomo dali teletu, mora imeti isto toploto ali nekoliko manjšo, kot je toplota teletovega telesa, torej približno 38 stopinj. Rajši kot prevročega, dajmo teletu mrzlega mleka. Če pa hranimo tele z mlekom v prahu, moramo tako mleko primerno pripraviti. Mleko v prahu pomešajmo z mlečno vodo, in sicer v razmerju 1 del mleka v prahu na 8 delov vode.

Marsikateri živinorejec daje teletu piti mleko s posebnim gumastim seskom, s pomočjo katerega tele pije mleko zelo počasi. Ne pozabimo, da je dojenje z umetnimi seski precej nehigiensko zaradi ustroja gumastih seskov samih in pa ker jih kmetje vse premalo čistijo. Teleta se kaj rada okužijo z raznimi boleznimi. Mnogo večja čistoča je možna tam, kjer teleta pijejo mleko iz posod, katere vedno temeljito operemo.

Vse predmete, ki pridejo

(Nadaljevanje na 6. strani)

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Računajte s pomočjo sodelavcev, kajti sami vsega ne boste zmogli. Tudi v ljubezni računajte z razumevanjem drage osebe.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dobili boste dokaze, da vaši sodelavci niso proti vam. Zato računajte z njihovo pomočjo. Tudi v družini boste imeli srečo.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Zelo razgibano življenje v dopoldanskih urah. Popoldne bo bolj mirno. Posvetite ga sebi in svojim najbližjim.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vse, kakor so vam zvezde naklonjene, kar pa ne pomeni da se ne boste morali tudi vi potruditi. Več razumevanja do želja najbližjih.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vaši načrti so sicer lepi, vendar ne bo šlo vse tako, kot si želite. Tudi v čustvenih odnosih boste imeli tokrat srečo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Kakšen spor v poslovnem življenju ali pri delu je takorekoč neizogiben. V ljubezni pa bo tokrat vse drugače.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Skušajte se poslovno uveljaviti, kajti razmere vam to omogočajo. To vam bo koristilo tudi v čustvenih zadevah.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Koordinirajte svoje poslovne odnose, da bi vam kaj ne spodletelo. Ljubosumni boste.

STRELEC (od 23.11. do 22.12.) S pomočjo sodelavcev boste uresničili vaš stari sen. V ljubezni boste doživeli prijetno zadoščenje.

KOZOROG (od 23.12. do 20.1.) Dobili boste vabljivo ponudbo poslovnega značaja od osebe, ki živi daleč od vas. Ne bi bilo slabo jo sprejeti.

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Svojo vnemo boste morali nekoliko kontrolirati, kajti tokrat ne bo na mestu. V čustvenih zadevah več iniciative.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Zelo vabljive ponudbe, ki pa niso preveč sprejemljive. Na pot boste morali. Bo prijetno potovanje čustvenega značaja.

RADIO TELEVIZIJA

Sobota, 24. marca 1962

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Plošče prvič v oddaji; 14.40: Jug. ritmične popevke; 15.00: Mali koncert; 15.30: «Cudež dolgočasja», igra Renata Malnardija; 16.10: Znane melodije; 17.20: Sem in tja po lahki glasbi; 17.45: Alighieri: Božanska komedija-Nebesa: 19. spev; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Jazz panorama; 19.00: Pomenek s poslušalkami; 19.30: Novi glasovi; 20.00: Sport; 20.40: Zbor Slovenske filharmonije; 21.00: Skladbe tržaški avtorjev; 21.55: V ritmu in melodiji.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Simfonični koncert p. v. Franca Ferrarisa; 14.55: Zanimivosti in anekdote; 15.10: Uspeli motivi; 15.25: Pevski zbor iz Torviscose.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Glasba po željah II. del; 13.40: Popevke in ritmi; 14.30: Koncert zabavne glasbe; 15.30: Dalmatinske pesmi; 16.00: Izbrali ste...; 16.30: Dogodki in odmevi; 16.45: Na programu Čajkovski; 17.00: Srečanje med notami; 17.40: Jazzovski koktail; 18.00: Prenos RL; 19.00: Little Tony; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morju; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola; nato nadaljevanje Omnibusa; 12.00: Najnovejše; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Plošče; 15.15: Ital. folklorna glasba; 15.30: Tečaj nemščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za bolnike; 16.45: Jutrišnje športne prireditve; 17.20: Simfonični koncert za mladino; 18.55: Izžrebanje loterije; 19.30: Enotni razred; 19.45: Knjige tedna; 20.00: Album pesmi; 21.20: Radijska priredba «Zadnja leta Clelie Trotti»; 22.45: Kraške jame, reportaža.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Jutri bo nedelja; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 14.40: Glasbeni kotiček; 15.00: Odmevi na prireditve v svetu; 15.15: Glasbeni album; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Plošče; 17.30: «Metuljček»; 18.50: Plešite z nami; 20.30: Massenetova opera «Manon»;

III. program

17.00: Sonate za violino in klavir: Mozart, Schumann in Lalo; 18.00: «Jean Maulin»; 18.30: Na programu Holst in Reger; 19.15: Turizem v italijanskem gospodarstvu; 19.30: Kuantzove skladbe; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Na programu Beethoven Hindemith in Brahms; 23.15: Glasbeni pregled.

Slovenija

5.00: Dobro jutro!; 6.30: Napotki za turiste; 8.05: Poštarček v mladinski redakciji; 8.35: Češka zabavna glasba; 8.55: Radijska šola; 9.25: Ivo Robić; 9.40: Koncertne drobtine; 10.15: Od tod in od ondod; 11.00: Operetne melodije; 11.15: Angleščina za mladino; 11.30: Drugo dejanje Foersterjevega Gorenjskega slavčka; 12.05: Komorni zbor RTV Ljubljana; 12.15: Kmetijski nasveti; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Instrument in glas; 14.00: Dvorak: Osma, simfonija; 14.35: Naši poslušalci čestitajo; 15.20: Napotki za turiste; 15.25: Scene iz Massenetovega Wertherja; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Gremo v kino...; 17.30: Orkester Martin Gold; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Pevka Gaby Novak; 18.25: Chopin: 12 preludijev; 18.45: Popotniki na tujem; 19.00: Obvestila; 19.05: Mendelssohn v izvedbi Yehudija Menuhina; 20.00: Polke in valčki; 20.20: Perretjem Forest: Korporala se drži smola; 21.00: Za prijeten konec tedna; 22.15: Oddaja za izseljence; 23.05: V plesnem ritmu.

Ital. televizija

8.30, 12.00, 14.00 in 15.00: TV šola; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: Dnevnik; 18.50: Nikoli ni prepozno; 19.20: Oddaja za delavce; 19.50: Znanstvene beležke; 20.00: Sedem dni v parlamentu; 20.20: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Glasbeni program; 22.15: Popotovanja: «Srečna dežela Humza»; 22.50: Sportne poškodbe; 23.30: Dnevnik.

II. kanal

21.10: Film «Sonce v očeh»; 22.45: TV dnevnik.

Jug. televizija

Beograd 18.00: Koncert v muzeju. Zagreb 19.00: TV pošta; 19.15: Panorama — oddaja o umetnosti. JRT 20.00: TV dnevnik. Beograd 20.20: Propagandna oddaja; 20.35: Na tajnem kanalu — humoristična oddaja Italija 21.05: Glasbena oddaja. Ljubljana 22.15: Poštna kočija — film. Beograd 22.15: Vremeplov — reportaža. JRT 22.45: TV dnevnik — II.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 7, najnižja 4.5, ob 19. uri 6.5; zračni tlak 1007.1 raste, veter 12 km vzhodnik, vlage 58 odst., nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 6.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 24. marca
Simon
Sonce vzide ob 6.03 in zatone ob 18.21. Dolžina dneva 12.18. Luna vzide ob 21.30 in zatone ob 7.44
Jutri, NEDELJA, 25. marca
Oznan. M. D.

Zanimiva debata o avtonomni deželi na sedežu PSDI

Pravice londonskega sporazuma morajo veljati za vse področje, na katerem živijo Slovenci

Prof. Schiffrer je poudaril, da mora Italija dati Slovencem vse demokratične pravice in podpirati njihov vsestranski razvoj. Za župana naj bi bila dovolj že določila ustave

Krožek za socialna proučevanja je sinoči na sedežu PSDI priredil zanimivo javno debato o deželi Furlanija-Julijska krajina, katero je otvoril z obsežnim in dokumentiranim poročilom prof. Schiffrer. Uvodoma je ugotovil, da bi ustanovitev dežele «pokopala truplo provizoričnosti», kar bi bilo samo koristno, saj gre za delo «usmiljenja». Nato je orisal zgodovinski razvoj ideje dežel v Italiji ter ugotovil, da gre za nadaljevanje demokratičnih teženj «preporoda», ki so se zlasti uveljavile v okviru odporniškega gibanja. Ostro je tudi polemiziral s trditvami, češ da bo deželna avtonomija slabila državo, saj zgodovina in primeri drugih držav kažejo ravno obratno.

Prav tako oster je bil govornik tudi v polemiki z onimi, ki v zvezi z ustanovitjo dežele groze «s slovansko nevarnostjo». Ironično je vprašal, če res obstaja nevarnost, da bodo Slovenci poitalijančili veliko večino v novi deželi. Nato je podčrtal, da **mora Italija dati Slovencem demokratične pravice in podpirati njih kulturni in vsestranski razvoj.** Ugotovil je, da je to tudi interes Italije in da **slovenska manjšina ne predstavlja nevarnosti, temveč zgodovinsko korist, saj je lahko most z obsežnim slovanskim svetom, ki je vedno pomembnejši.** Stalno nezaupanje in sovražnost sta nesmiselna, treba je iti po poti razumevanja, tako da bodo Slovenci na Tržaškem, Goriškem in Slovenski Benečiji predstavljali pozitiven faktor v demokratični Italiji.

Vsekakor pa tega vprašanja ni mogoče reševati z metanjem kamenja v knjigarne, ali pretepanjem otrok, ki hodijo iz šole. Zato je prof. Schiffrer ta del izvajanj zaključil z ugotovitvijo, da je **treba raztegniti pravice londonskega sporazuma na celotno področje, kjer živi slovenska manjšina.**

V zaključku je govornik opozoril na nekatere nevarnosti, ki jih lahko za Trst predstavlja dežela, saj bodo Tržačani prispevali od dveh petin do polovice celotnih finančnih dohodkov, medtem ko je število prebivalstva v videmski pokrajini znatno večje. Vsa ta vprašanja bo treba vskladati med seboj in omogočiti harmonični razvoj ter sožitje obeh področij, za kar je potrebna tudi dosledna deželna avtonomija.

Živahno diskusijo je otvoril Paschi (radikalec), ki je ovrgel trditve, češ da bi ustanovitev dežele prejudicirala mednarodni položaj, saj so bili v tej smeri že narejeni odločnejši koraki kot na primer uveljavitev vojaške službe. Tudi on je zagovarjal maksimalno avtonomijo za Trst, ker so problemi Vidma in Trsta bistveno drugačni. Dr. Teiner je v imenu PSI podčrtal, da je javno mnenje že orientirano za deželo, da pa je odprto vprašanje, kakšno deželo hočemo. PSI je pripravila statut, katerega bodo prihodnji teden na javni konferenci podrobno obrazložili in katerega nameravajo do kraja zagovarjati. Statut med drugim predvideva absolutno zakonodajno, finančno in upravno avtonomijo za Trst in ustanovitev integralne proste cone. Ulessi pa je govoril o nujnosti, da pride do širše in javne debate in da bi bilo treba tržaški pokrajini vrniti področje Tržiča.

Svetovalec Tonel (KPI) je podčrtal pomen izjave predsednika vlade, vendar pa je izrazil zaskrbljenost, ker ni določen rok niti način ustanovitve dežele in ker se pomemben del KD bori proti deželi s podporo liberalcev in fašistov. Zato bi bilo napačno misliti, da je dežela že narejena in je nujna odločna ter enotnejša akcija, ter je dolžnost KD, da se izjasni, zlasti ker je ona predložila dva nasprotujoča si zakonska osnutka o statutu dežele. Podčrtal je osnovna načela, ki vodijo komuniste pri celotnem vprašanju: avtonomija za Trst, prosta cona in zaščita pravic Slovencev na celotnem področju dežele.

Coloni (PRI) je polemiziral s Schiffrerjem glede pravic Slovencev, češ da naj bi zadostovale določbe ustave in da se ni treba «delati lepe» z govoricami o sporazumu. Glede tega osrednjega vprašanja je bilo njegovo stališče identično s stališčem Rinaldija (KD), ki je prav tako trdil, da o pravicah Slovencev ni treba govoriti.

Podobno, čeprav nekoliko zavito, je bilo tudi stališče zadnjega diskutanta župana Franzila, ki je namreč naredil lekcijo politične taktike, zaradi katere naj bi odpadlo iz predlogov o deželi in iz statuta vse ono bistveno, zaradi česar naj se dežela sploh ustanovi. Tako je ugotovil, da z ustanovitvijo dežele ne bo v ničemer spremenjen status Trsta in da bo ostala v veljavi «začasnost», ki je tako draga fašistom in ne samo njim.

Ostali del tržaške kronike objavljamo zaradi pomanjkanja prostora na zadnji (6.) strani).

Glede londonskega sporazuma je dejal, da je to mednarodna pogodba, ki velja za šest občin in ki se z deželo v ničemer ne spreminja. Po njegovem mnenju bi bilo razširjanje memoranduma «napačno in škodljivo» pri naporih za ustanovitev dežele in da je treba vprašanje Slovencev urejevati izključno v okviru šestega člena ustave. Glede proste cone pa je mnenja, da bi ta zahteva predstavljala tako breme za zahtevo po deželi, da bi vse skupaj pokopala.

«»

V ponedeljek skupščina prodajalcev bencina

Prodajalci bencina se bodo sestali na skupščini v ponedeljek 26. t.m. ob 21.15 in bodo razpravljali o sklepu avtomobilskega kluba, ki namerava upravljati novo črpalko na Drevoredu D'Annunzio. V tej zvezi se tudi govori o možnosti odločnejše protestne akcije in o novi zapori, ki jo lahko proglase že na skupščini in zato pozivajo avtomobiliste, da naj napolnijo tanke že v ponedeljek.

«»

Notranje komisije v občinskih menzah

Včeraj so izvolili v občinskih menzah notranjo komisijo. Sindikalna organizacija CGIL, ki se je prvič udeležila volitev, je dobila 19 glasov proti 33 glasovom stare Delavske zbornice. Tako si je pridobila v komisiji dva zastopnika proti trem zastopnikom stare Delavske zbornice.

Krvavi dogodki iz l. 1960 v Reggio Emilii pred sodiščem

Sodišče je prof. Semo oprostilo ker ni sramotil oboroženih sil

Obtoženčev zagovornik je poudaril, da daje ustava pravico kritiziranja določene usmeritve vladne politike in njenih organov

Prof. Sema z zagovornikom odv. Pogassijem

Porotno sodišče, ki je sodilo včeraj prof. Paolu Semi, sekretarju tržaške federacije KPI, zaradi obtožbe sramotenja oboroženih sil, je oprostilo obtoženca, ker dejanje ni kaznivo.

V veliki dvorani porotnega sodišča so včeraj na magnetofonskem traku še enkrat odjeknili streli pušk in drdranje brezostrelk, ki so v juliju 1960 pokosile pet mladih življenj protifašističnih delavcev v Reggio Emilii.

Omenjeni magnetofonski posnetek je porotno sodišče poslušalo v zvezi z obravnavo, ki jo je javno tožilstvo sprožilo proti prof. Paolu Semi, tajniku tržaške federacije KPI zaradi nekega govora v Skednju.

Obtožnica je trdila, da je takrat, t.j. 2. avgusta omenjenega leta prof. Sema sramotil italijanske oborožene sile. V resnici ni šlo za oborožene sile na splošno, temveč samo za oddelke policije, ki so streljali na manifestante v Reggio Emilii. «V Italiji — je dejal prof. Sema — policija strelja in še kako! In strelja ter zadeva v višini prsi, ne po tleh in v zrak...

Bil sem v Reggio Emiliji z delegacijo naše partije ter sem videl grozote, ki so se tam dogodile. Samo slučaju se je zahvaliti, da ni bilo število smrtnih žrtev še večje. Rafali brzostrelk, ki so prerešetali vse zidove okrog trga v višini enega metra... neka fotografija prikazuje policista, ki mirno jemlje na muho nekoga, kot da bi bil na lovu. Mladenič, ki je bil ubit, je nekaj minut pred svojo smrtjo dejal svojim svojcem: ‚Videl sem v obraz policista, ki je streljal name. Videl sem kako me je vzel na muho, kakor da bi bil na lovu'.

... Kolikokrat smo videli v očesu policista, vojaka Celere in karabinjerja, ki nas preganjajo ob naših manifestacijah, povorkah in zborovanjih, blesk sovraštva, ki ni opravičen... Samo šola, ki spremeni mladeniča v poživinjenega človeka, lahko napoti nekega častnika na Trgu S. Paolo v Rimu, da reče: ‚Mi branimo fašiste; ustavodajna skupščina smo mi in o vseh teh zadevah ne vemo nič; ne briga nas če ste vi poslanec'».

Zaradi teh obtožb je prof. Sema sedel včeraj zjutraj na zatožno klop. Na zaslišanju je izjavil, da s svojim govorom v Skednju ni nameraval napasti na splošno policijskih oblasti temveč samo kritizirati ravnanje nekaterih policijskih sil ob krvavih dogodkih v Reggio Emilii. Šlo je torej za zgodovinsko kritiko nekega dogodka in ne za splošen napad na sile, katerim je poverjeno varstvo javnega reda. «Nisem hotel razvnemati — je dejal prof. Sema — sovraštva proti policijskim silam, temveč sem samo protestiral proti temu kar se je zgodilo v Emiliji». «Nisem posplošil — je še pripomnil — teh dogodkov, temveč sem se samo nanašal na dogodke, ki so se v resnici odigrali in ki so zgodovinsko utemeljeni».

Da bi bolje dokazal svoj zakoniti odnos do policijskih sil, je prof. Sema navedel naslednji odstavek iz svojega govora: «Med policijo in državljani ne sme vladati sovraštvo; odnosi med njimi morajo sloneti na medsebojnem spoštovanju in zaupanju».

Med zaslišanjem obtoženca je večkrat prišlo do ostrega prepira med tožilcem, dr. Ballarinijem in zagovornikom odvetnikom Pogassijem. Na jutranjem zasedanju so porotniki poslušali celoten govor prof. Seme v Škednju, ki ga je posnela policija, kakor tudi časopisno in magnetofonsko dokumentacijo dogodkov v Reggio Emilii.

Na popoldanskem zasedanju je spregovoril javni tožilec dr. Ballarini, ki je izjavil, da se noče spuščati v politično polemiko, ker gre v konkretnem primeru samo za vprašanje: ali je obtoženec prekršil ustrezajoči člen zakona, ali ga ni prekršil.

V svojem govoru pa je javni tožilec zelo slabo utemeljil svojo tezo. Med drugim je namreč trdil, da je moral policist, ki ga je omenila obtoženčeva obramba, dobro ciljati na nekega manifestanta, ker je pač moral dobro uporabljati svoje orožje. Kaj bi se zgodilo, je dejal tožilec, če bi policist izpustil rafal iz brzostrelke, ne da bi ciljal. V tem primeru bi bile žrtve še številnejše. Zelo verjetno je, da je tožilčeva izjava napotila porotnike, da so obtoženca oprostili. Zahteval pa je, naj porotniki obsodijo prof. Semo na 8 mesecev zapora. Takoj nato je spregovoril obtoženčev zagovornik, odv. Pogassi, ki je prikazal dogodke v juliju in avgustu leta 1960 v okviru zgodovinskega upora italijanskega naroda proti poskusu fašizma, da še enkrat pride na oblast ob podpori propadle Tambronijeve vlade. V tistem vzdušju, ko so milijoni italijanskih državljanov protestirali proti fašističnemu poskusu, je prišlo do krvavih dogodkov v Reggio Emilii, v Rimu in drugod. In prav pod vtisom teh dogodkov je prof. Sema govoril v Skednju in drugod. Republiška ustava mu je dajala pravico, da kritizira določeno usmeritev vladne politike in njenih organov. Zato prof. Sema ni zagrešil dejanja, ki ga dolžijo.

«»

* **Na trgovinski zbornici** so se sestali tržaški predstavniki, ki se bodo udeležili razgovorov z avstrijsko delegacijo 28. in 29. t. m. Proučili so glavne argumente, ki so na dnevnem redu omenjenih razgovorov.

GLEDALIŠČA in KINO

SLOVENSKO GLEDALISCE V TRSTU

priredi danes 24. t.m. ob 21. uri in jutri 25. t.m. ob 17. uri

PREMIERO

Dario Fo

ARHANGELI IN AVTOMATI

Komedija v treh dejanjih

Prevedla: Lelja Rehar-Sancin
Scenograf: Jože Cesar
Kostumograf: Ružica Fanelli
Glasba: Florenzo Carpi
Režiser: Anton Marti, k. gost

OSEBE: Julij (natakar, narednik itd.) — Stanislav Starešinič, Anton (doktor, uradnik, psoderec, vlakovodja) — Edvard Martinuzzi, Peter (uradnik, ravnatelj, župan) — Adrijan Rustja, Dolgin — Silvij Kobal, Marko (uradnik, karabinjer, veljak) — Alojz Milič, Lucijan (uradnik, karabinjer, veljak) — Livio Bogatec, Mihael (slaščičar, pop, gospod z brki, komisar, minister) — Jožko Lukeš, Angela — Zlata Rodošek, I. Angelina prijateljica — Mira Sardoč, II. Angelina prijateljica — Miranda Caharija, III. Angelina prijateljica — Nora Jankovič (igr. š.), IV. Angelina prijateljica — Ina Piščanc.

Prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni ter eno uro pred pričetkom predstave v baru Moscolin (nasproti Avditorija).

V torek 27. marca ob 20.30 v kino dvorani v Skednju

Dario Fò

ARHANGELI in AVTOMATI

VERDI

Danes prva predstava Donizzettijeve opere «Don Pasquale» za red A v parterju in na balkonih ter za red B na galerijah in stojiščih. Opero bo dirigiral Francesco Molinari Pradelli, v glavnih vlogah pa bodo nastopili: Italo Tajo (protagonist), Mariella Adani, Luigi Pontiggia, Renato Cesari. Zborovodja Giorgio Kirschner, režija Piccinato.

Jutri ob 16. uri za dnevni red zadnja predstava Puccinijeve opere «Madame Butterfly».

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes ob 20.45 in jutri ob 17. uri zadnji dve predstavi Squarzinove komedije «Tri četrtine meseca».

Nadaljuje se prodaja vstopnic za obe predstavi.

«»

«Prgišče zemlje» na Sterijinem pozorju

Zopet razveseljiva vest za naše gledališče in posebej za Jožka Lukeša kot avtorja igre «Prgišče zemlje». Iz Novega Sada so namreč sporočili, da je umetniško vodstvo «Sterijinega pozorja» vključilo v svoj letošnji spored poleg sedmih jugoslovanskih gledališč tudi naše tržaško Slovensko gledališče prav z Lukeševim delom.

Kot znano je bila pred štirinajstimi dnevi v Trstu posebna umetniška komisija Sterijinega pozorja, ki je prisostvovala predstavi in sporočilo iz Novega Sada dokazuje, da je njena ocena dela in izvedbe morala biti v vsakem pogledu povoljna.

Slovensko gledališče iz Trsta bo tako letos že četrtič zastopano na tej jugoslovanski reviji izvirnih domačih dramskih del. Prvič se je predstavilo s Tavčarjevim «Peklom...», nato zopet s Tavčarjevim delom «Nicky, zlati deček», lani pa z Javorškovimi «Manevri».

(**KINO**)

Nazionale 15.00 «Senilnost» (Senilità). Claudia Cardinale. — Prepovedano mladini.
Fenice 15.00 «Trije proti vsem» (Tre contro tutti). Technicolor. Frank Sinatra, Dean Martin, Sammy Davis ml.
Excelsior 15.30 «Vrni se, ljubezen» (Amore ritorna). Technicolor. Rock Hudson, Doris Day.
Grattacielo 16.00 «Angeli s samokresom» (Angeli con la pistola). Technicolor. Glen Ford, Bette Davis, Hope Lange.
Arcobaleno 16.00 «Strastna želja» (La voglia matta). Ugo Tognazzi, Catherine Spaak, Gianni Garko.
Supercinema 16.00 «Tom in Jerry smrtna sovražnika» (Tom e Jerry nemici per la pelle). — Slikanice v technicolorju.
Alabarda 16.00 «Tropske noči» (Tropico di notte). Technicolor. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Triumf Mihaela Strogova» (Il trionfo di Michele Strogoff).
Cristallo 15.30 «Zmagovalci in premaganci» (Vincitori e vinti) Burt Lancaster, Montgomery Clift.
Garibaldi 16.30 «Morilec» (L'assassino). Marcello Mastroianni, Micheline Presle. Prepovedano mladini.
Capitol 16.30 «Baraba». Technicolor. Anthony Quinn, Silvana Mangano, Vittorio Gassman.
Impero 16.30 «Njegova ekscelenca se je ustavila jesti» (Sua eccelenza si è fermata a mangiare). Prepovedano mladini.
Italia 16.00 «Neizprosno mesto» (La città spietata). Kirk Douglas. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Bakanalije» (Le baccanti). Technicolor. Taina Elg, Pierre Price.
Moderno 16.00 «Il federale». Ugo Tognazzi, Luciano Salce.
Astoria 16.00 «Cimarron». Technicolor. — Glen Ford, Maria Schell.
Astra 16.00 «Steza ljubimcev» — (Il sentiero degli amanti).
Vittorio Veneto 15.45 «Sijaj v travi» (Splendore nell'erba). Natalie Wood. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «Bahač» (Lo spaccone). Paul Newmann.
Marconi 15.30 «Nomadi». Technicolor. Deborah Kerr, Peter Ustinov.
Abbazia 16.00 «Pepe». Cantinflas, Kim Novak, Frank Sinatra, Tony Curtis. Technicolor.
Odeon 16.00 «Larry, tajni agent» (Larry agente segreto).
Skedenj 16.00 «V ljubezni in med vojno» (In amore e in gierra). Technicolor. Robert Wagner, Dana Winter.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 24. t. m. ob 19.30 Metro barvni film:

Pesem slavčka

(Il canto dell'usignolo)

Igra: JOSELITO in CARMEN ALONSO

S seje tržaškega pokrajinskega sveta

Sestanek predstavnikov treh pokrajin za gospodarsko-socialni načrt dežele

Komunistični svetovalec Colli je v razpravi o proračunu zahteval, da mora pokrajinska uprava podpirati upravičene zahteve slovenske manjšine - Ostra kritika delovanja pokrajinskega odbora

Ob začetku sinočnje seje pokrajinskega sveta je predsednik dr. Delise sporočil, da se je pravkar vrnil iz Vidma, kjer se je udeležil sestanka predsednikov tržaške, goriške in videmske pokrajine v zvezi z ustanovitvijo avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina. Dr. Delise je prečital svetovalcem resolucijo, ki so jo sprejeli na tem sestanku, v kateri je rečeno, da je bil sestanek namenjen pripravi pogojev za bodočo dejavnost na gospodarskem in socialnem področju v okviru dežele.

V ta namen je bila dana pobuda za sestavo deželnega gospodarsko-socialnega načrta, ki bo sestavljen na osnovi predlogov posameznih pokrajin v smislu skupnega napredka dežele. Tri pokrajinske uprave bodo navezale stike z vsedržavnimi organi, ki se ukvarjajo z ekonomsko-socialnimi programi. Hkrati pa bodo o tem načrtu obvestile vse tiste ustanove, organe in predstavništva v deželi, ki lahko pomagajo pri uspešni sestavi omenjenega načrta.

Nato je odbornik za javna dela odv. Sferco odgovoril komunističnemu svetovalcu Tominzu na njegovo vprašanje glede premestitve avtobusnih postaj v nekaterih krajih dolinske občine, ki po mnenju Tominza ne zadovoljujejo prebivalstva. Odbornik Sferco je dejal, da se je pokrajinska uprava prepričala, da so bile te premestitve izvedene v skladu z zakonom o cestnem prometu. Po daljšem dvogovoru med odbornikom in svetovalcem, so se dogovorili, da se bodo predstavniki pokrajine sestali z dolinskim županom in ponovno proučili zadevo.

Nato se je nadaljevala razprava o letošnjem proračunu. Vodja skupine svetovalcev KPI Colli je najprej polemiziral z demokristjani glede njihove trditve, da je sedanja pokrajinska uprava storila vse kar je bilo v njeni moči za najbolj uspešno delovanje pokrajine. Nato je ugotovil, da malo ali nič ni rečeno v glavnem poročilu o proračunu o vlogi, ki jo mora imeti pokrajina v demokratični družbi, ki se naslanja na republiško ustavo. O tem je nekaj omenil samo predsednik, ki je izrazil željo, da bi se čimprej kaj storilo v zvezi z demokratično reformo zakona o krajevnih ustanovah. Tej želji se pridružujemo tudi mi, je dejal svetovalec Colli. Hkrati pa menimo, da mora pokrajinski svet kaj več povedati v tej zvezi. Predvsem je ugotovil, da sedanji vladni občinski in pokrajinski zakonski osnutek niti ne omenja avtonomne dežele, ampak postavlja vso upravo v roke prefektov oziroma pokrajinskih upravnih odborov, ki so navadni vladni nadzorni organi. Zakonski osnutek te organe še bolj utrjuje. O tem je naša skupina, je poudaril Colli, že večkrat zahtevala, da bi morali imeti večino v pokrajinskem odboru izvoljeni in ne imenovani predstavniki, kot se to sedaj dogaja.

Svetovalec Colli je vprašal pokrajinskega predsednika, kaj je pokrajinska uprava doslej storila v tem pogledu. Obenem je predlagal, naj pokrajinski odbor zahteva od vlade, naj se ta pri sestavljanju dokončnega zakonskega osnutka o krajevnih ustanovah posvetuje s predstavniki občin in pokrajin.

Potem ko je pozval odbor naj se bolj konkretno zanima za vsa gospodarska vprašanja področja in naj se ne podrejuje okrožnici bivšega ministra Scelbe, ki je svetoval pokrajinskim upravam, naj se ukvarjajo izključno z upravnimi vprašanji ter naj gospodarstvo prepuščajo trgovinskim zbornicam, je komunistični svetovalec prešel na nekatera konkretna vprašanja, ki so življenjske važnosti za gospodarski razvoj Trsta. Zahteval je od odbora, naj se resno zavzame za čimprejšnjo ustanovitev avtonomne dežele. Nato je načel vprašanje avtostrade Trst-Benetke. Gradnja te avtostrade se je tako zavlekla, da prvi del, ki je bil do sedaj zgrajen do Stivana, ne ustreza več novim predpisom o gradnji sodobnih avtomobilskih cest. Tako da tudi pri tej gradnji nosijo največje breme javne uprave. Vlada doslej ni še nič dala. 2 milijardi, ki jih je določila za to cesto, je vzela iz sklada, ki je bil namenjen za gradnjo pomola VII.

Še slabše pa je stanje v zvezi z gradnjo mednarodnega letališča v Ronkah. Zdi se celo, da tega letališča sploh ne bodo več gradili. 780 milijonov lir, ki jih je vlada obljubila za to gradnjo, jih ni nikoli dala in jih baje tudi ne namerava dati. Zdi se, da gradnji tega letališča nasprotuje vojaška oblast. Isto se dogaja z obljubljeno gradnjo drugega tira na železniški progi Trst-Benetke, kot tudi z avtostrado Trst-Trbiž.

Pred zaključkom je svetovalec Colli dejal, da pokrajinski odbor v poročilu o proračunu popolnoma ignorira važno in osnovno vprašanje za vsakega demokrata: *Vprašanje pravic slovenskega prebivalstva v naši pokrajini. V poročilu o proračunu se pokrajinski odbor ne samo izogiba priznanju demokratičnih pravic manjšini, ki jih določajo ustava in mednarodne obveznosti, ki jih je vlada podpisala, ampak se italijanski državljani slovenske narodnosti niti ne omenjajo. To je velika pomanjkljivost, ki jo mi ostro obsojamo. Mi bomo še nadalje vztrajali, da mora pokrajinska uprava, v mejah svojih pristojnosti, upoštevati potrebe Slovencev, pravico, ki jo imajo, da povsod in tudi na pokrajini uporabljajo svoj jezik ter da mora pokrajinska uprava konkretno podpirati zahtevo Slovencev po enakopravnosti z Italijani.* Mi pozdravljamo začetek gradnje stavbe za slovensko gimnazijo. Toda obstajajo še druga vprašanja, ki jih je treba rešiti, da se manjšini zagotovijo vse pravice, vprašanja, ki smo jih načeli že na prvi seji in ki jih bomo še nadalje podpirali.

«»

V Miljah preložitev predavanj o odporništvu

Predvčerajšnjim se je sestala posebna komisija, ki jo je imenoval miljski občinski svet za organizacijo tečajev o odporniškem gibanju.

Komisija je upoštevala, da so prav sedaj v Trstu podobni tečaji in je zaradi tega sklenila odložiti začetek tečaja v Miljah, ki se bo začel septembra ali oktobra letos.

Pod predsedstvom župana Pacca pa se je prvič sestal občinski davčni svet, katerega naloga je, da pomaga občinskemu odboru ter tehničnim organom pri reviziji davčnih imenikov, predvsem v zvezi z družinskim davkom.

Predavanje prof. Alatrija v Ljudskem domu

Jasna razčlenitev vzrokov prihoda fašizma na oblast

Nacionalizem in verna služba velikemu kapitalu - bistvo fašističnega gibanja in ideologije - Zgodovina potrjuje, da je enotnost antifašistov nujna

Sinoči je bilo v Ljudskem domu v Ul. Madonnina predavanje prof. Paola Alatrija o temi: «Fašizem od škvadrizma do režima ter razvoj protifašistične borbe». Prof. Alatri, ki je znan zgodovinar, je temeljito, hkrati pa poljudno orisal počelo in izvor fašizma ter zgodovinske silnice, ki so ga privedle na oblast.

Predvsem je poudaril nacionalistično in reakcionarno plat te rakave rane v italijanski zgodovini in orisal stične točke med zamirajočim liberalizmom, ki ni bil sposoben rešiti nasprotij, ki so se rodila iz novih zgodovinskih pogojev po imperialistični svetovni vojni, ker je pač že bil stvar preteklosti ter fašizmom. Ta se je zato rodil iz splošne evropske krize in posebnega zgodovinskega položaja Italije, ki so jo pretresala velika notranja nasprotja.

Po eni strani je nastala zaradi vojne velika koncentracija kapitala, po drugi strani pa inflacija, ki je spravila srednje sloje v bedo in jih zato vrgla v naročje fašističnim demagogom, ki so leta 1919 imeli celo socialistično pobarvani program. Pot fašizmu pa je utrl predvsem veliki kapital, politično pa je to izvedel Giolitti z «nacionalnim blokom», v katerem so nastopili liberalci skupno z nacionalisti in fašisti na državnozborskih volitvah 1921 leta. Meščanstvo je pač hotelo obdržati svoje položaje za vsako ceno ob podpori fašistov, mala in srednja buržoazija ter razočarani bivši bojevniki pa so služili kot množica za manevriranje.

Predavatelj je poudaril fašistično naravo D'Annunziove ga pohoda na Reko, ki je služil kot splošna vaja za pohod na Rim. Do tega pa je prišlo, ker se je Italija s tajnim Londonskim paktom izneverila narodnostnemu načelu, na katerega podlagi je nastala. Radikalec Nitti je sicer skušal rešiti položaj z demokratično politiko, toda postal je žrtev zarote, ki so jo pripravile velike banke, to je finančni kapital. Sledil mu je Giolitti, ki je bil leta 1915 proti vojni, ki pa je po vojni zbral okoli sebe najbolj vnete bivše interventiste. Ravno Giolittijevo sodelovanje s skrajno desnico, to je s fašisti, je bistvene važnosti za razlago prevzema oblasti po fašistih.

Seveda se fašisti niso mogli ustaviti, ker so imeli v rokah vlado, v parlamentu pa le 30 poslancev. Zato so ponovno prešli k nasilju. Medtem ko je bila desnica združena, pa je bila levica šibka bodisi zaradi maksimalizma in reformizma v Italijanski socialistični stranki bodisi zaradi ekstremizma, te otroške bolezni KPI ob njenem nastanku. Počasi se je nato fašizem iznebil tudi svojih sopotnikov, predvsem pa katoliške Ljudske stranke, ki jo je Vatikan na fašistični pritisk zapustil. Sledili so umor Matteottija, umik poslancev na Aventin ter popolna fašistična diktatura.

Prof. Alatri je nato na kratko orisal antifašistično borbo in poudaril njeno začetno šibkost predvsem zaradi razcepljenosti antifašističnih sil, pa tudi zaradi utopičnega ekstremizma, ki ni imel korenin v tedanji stvarnosti in perspektiv za bodočnost. Vsekakor pa je treba antifašiste razdeliti v dve skupini: v pasivne in aktivne. Le-ti pa pridejo v poštev pri obravnavanju zgodovine.

Predavatelj je nadalje poudaril, da je bila v začetku šibka točka antifašizma v pomanjkanju enotnosti ter da je KPI po letu 1930 imela najmočnejšo podtalno mrežo v državi. Stalno pa so padale žrtve v fašistično policijsko mrežo. Končno je poudaril veliki doprinos KPI v vsej antifašistični borbi, saj je bilo od 4671 obsojencev posebnega fašističnega sodišča 4030 komunistov. Ta veliki delež KPI priznava tudi zgodovinar Valiani. S tem pa so tudi omogočili veliki razmah odporniškega gibanja po letu 1943. Vse to potrjuje, da morajo biti antifašisti vedno enotni, kar je glavni nauk, ki izhaja iz polpretekle dobe.

V ponedeljek v tržiški ladjedelnici

Postavitev gredlja za 35.000-tonsko ladjo

Gre za tretjo ladjo iz serije štirih družbe Italcarbo, ki bodo prevažale rudo za Finsider

V Tržiču bodo v ponedeljek 2. aprila postavili gredelj 35.000-tonske ladje za prevoz suhega tovora. To bo tretja ladja iz vrste štirih enakih, ki jih grade za različne naročnike. To ladjo bodo gradili na družbo Italcarbo iz Palerma in bo prevažala rude za Finsider. Ladja bo dolga 205 metrov, široka 28 metrov in visoka do glavnega mostu 15,70 metra. Razvijala bo brzino 17,5 milje ter bo imela 49 mož posadke. Zgrajena bo za najvišji razred italijanskega, angleškega in ameriškega registra.

Prvo izmed omenjenih štirih enakih ladij — **«Ursa Major»** — sedaj opremljajo, drugo «Sagittarius» grade na splavišču za družbo Sidemar iz Genove in jo bodo v kratkem splavili. Zadnjo, ki bo imela konstrukcijsko številko 1869, pa bodo pričeli graditi čez nekaj mesecev za družbo Italmineral.

V isti ladjedelnici sedaj dokončujejo 1410-tonsko fregato vrste «Bergamini», ki pripada skupini štirih fregat enake vrste. Fregata je dolga 99 metrov, široka 11 metrov in je sedaj v doku v Miljah. Čez nekaj tednov jo bodo premestili v Taranto in od tam ponovno v Tržič, kjer jo bodo izročili vojni mornarici.

Pobuda Delavskih zadrug za zbijanje cen

Sestanek občinske komisije o prodaji sadja in zelenjave

Komisija je potrdila sedanji sistem nadzorstva

Včeraj se je pod predsedstvom odbornika Fantasije sestala občinska komisija za prodajo sadja in zelenjave na debelo, na kateri je poročal ravnatelj tržnice s sadjem in zelenjavo na debelo Marassi. Ugotovil je, da so v zadnjem času opazili številnejše primere tare, ki presega po zakonu določenih 20 odstotkov teže. Znano je namreč, da predstavlja prav tara eno izmed stalnih pritožb trgovcev na drobno, saj se prepogosto dogaja, da zabojčke nalašč namočijo in morajo trgovci nekoristno težo plačevati kot blago. Do teh primerov je prišlo zlasti pri cikoriji in solati.

Ravnatelj je nato poročal o gibanju cen v zadnjih dveh mesecih in ugotovil, da gre predvsem za posledice slabega vremena v južni Italiji. Prisotni so bili soglasni, da je sedanji sistem nadzorstva nad tržnico in nad cenami na debelo in drobno ustrezen.

Kot smo že poročali, je izvršni odbor Delavskih zadrug na zadnji seji razpravljal o nekaterih ukrepih, da bi ublažili posledice izrednega naraščanja cen sadja in zelenjave. Tako so govorili o stikih, ki so jih že imeli z velikimi zadružnimi organizacijami Milana, Turina in Genove, tako da bi skupno sprejeli ukrepe, da se v bodoče prepreči nenadno povišanje cen.

Sklenili so, da bodo zadruge prosile občino, da jim dovoli nadzorovano prodajo sadja in zelenjave na avtomobilih, kar nameravajo izvesti zlasti v revnejših okrajih. Takoj bodo tudi dali za tako prodajo na razpolago posebno nalašč urejeno prodajalno v tovornem avtomobilu. Končno so tudi sklenili, da bodo takoj prodali po normalnih cenah vse zaloge.

Delavske zadruge se bodo čimprej povezale z zadrugami iz Vidma in z drugih področij Furlanije, da pride do ustanovitve deželnega konzorcija ter s tem do skupnih dobav sadja in zelenjave.

«»

Povožena ženska odklonila šoferjevo pomoč

V prvih jutranjih urah je včeraj Stanislav Jercog iz Doline št. 202 povozil v Ul. Flavia 24-letno Stello Marchezich od Spodnje Magdalene št. 1717, ko je prečkala cesto. Jercog je ustavil svoje vozilo ter pokazal dokumente, nato pa se je odpeljal, ker je ženska izjavila, da ne potrebuje pomoči. Šele čez nekaj ur je prišla v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na opazovalni oddelek zaradi ran in podplutb po čelu in prask po nogah. Zdraviti se bo morala 2 tedna.

Jercoga je zaradi tega policija poiskala in ga zaslišala, vendar so ga spustili, ker je lahko dokazal, da je ženska odklonila njegovo pomoč. Spočetka so namreč mislili, da je po nesreči zbežal, ne da bi ponesrečenki ponudil pomoč.

Z motorjem se je včeraj dopoldne peljal 19-letni Cesare Berze iz Ul. Biasoletto 6 s Senenega trga proti predoru, pa je trčil ob motorni tricikel. Zaradi tega je zletel na cesto in se pobil ter ranil po levi roki ter kolenih.

«»

Poskus samomora

Ko je bil včeraj okrog poldne 30-letni Fulvio Carli iz Ul. Machlig 16 sam v kuhinji in je razmišljal o svojih zadevah, so mu odpovedali živci in si je hotel vzeti življenje, ker je zvedel, da ga bodo premestili iz sanatorija v Rovigu nekam drugam. Z britvico si je hotel prerezati žile na levi roki, pa so pravočasno zapazili in ga z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico. Okreval bo v nekaj **dneh.**

«»

Avtomobilske miši

Nereo Pasquali iz Ul. Ruggero Manna 11 je prijavil policiji, da so ponoči neznanci s ponarejenimi ključi odprli njegov avto, ki ga je parkiral blizu svojega doma. Ukradli so električni brivski aparat in brisačo v skupni vrednosti 18.000 lir.

Alfredo Scialpi iz Drevoreda 20. septembra št. 32 se je pritožil, da so mu neznanci ukradli radijsko anteno iz avta, ki ga je parkiral na cesti blizu svojega doma.

Luigi Castamagna iz Drevoreda Sanzio 5 pa se je pritožil, da so mu neznanci ukradli ponoči iz avtomobila dežni plašč ter radiotranzistor.

«»

Avto povozil pešca

Včeraj ob 22.25 so pripeljali v bolnišnico z rešilnim avtomobilom Rdečega križa 61 let starega šoferja Giorgia Laurentija iz Ul. Verga 10. Ugotovili so mu morebitni zlom leve stegnenice, krvavenje iz sečne cevi, zlom nosne kosti ter druge poškodbe po telesu, zaradi česar se bo moral zdraviti od 10 do 60 dni. Povedal je, da ga je pri prehodu čez Ul. Giulia povozil avtomobil, ki ga je vozil Enzo Derosa, star 35 let, iz Ulice Rossetti 80.

«»

Nezgodi na delu

Na delu na ladji «Pacinotti» v novem pristanišču se je včeraj dopoldne ponesrečil 32-letni Claudio Bresigar iz Ul. Reni 6. Skočil je, da ga ne bi zadel kavelj žerjava, pa si je pri tem zlomil stopalo desne noge. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Zdraviti se bo moral dva tedna.

V Tržaškem arzenalu pa se je na delu ponesrečil včeraj popoldne 37-letni Rino Tagliapietra iz Ul. Galatti 14, ki si je poškodoval pri stroju, pri katerem je delal, prst na levi roki. Sam je odšel v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral 10 dni.

razna obvestila

Krožek «G. Salvemini» organizira v nedeljo 25. t.m. ob 18. uri v veliki dvorani ALUT v Univerzitetni ulici 5 (Palača Artelli) predavanje na temo: «Pregled sodobne literarne kritike». Predaval bo prof. Giuseppe Petronio, redni profesor za literaturo na univerzi v Cagliariju in avtor številnih važnih del s področja literarne kritike.

Osnovne šole iz Gropade, Padrič, s Peska in iz Bazovice priredijo v nedeljo 25. marca ob 17. uri šolsko prireditev v dvorani v Bazovici. Na sporedu so recitacije, petje in tri enodejanke. Vljudno vabljeni!

Planinsko-orientacijski pohod

SPDT priredi v nedeljo dne 8. aprila v dopoldanskih urah planinsko-orientacijski pohod v ekipah. Vabljena društva in skupine.

izleti

Slovenski akademski klub Jadran priredi 14. in 15. aprila izlet za študente v Maribor, na Pohorje in v Ptuj. Vpisovanje je do 30. marca vsako sredo, četrtek in petek od 19. do 20. ure v Ulici Geppa 9-I. nad.

od včeraj do danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 23. marca 1962 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 22 oseb.

UMRLI SO: 40-letna Domenica Grotta, 63-letni Giovanni Lisiani, 68-letni Angelo Zoratto, 84-letna Margherita Genzo vd. Padovan, 65-letni Giuseppe Snidersich, 74-letna Giulia Pitteri por. Cokelj, 41-letna Maria Clama por. Favretto, 54-letni Marcello Marani, 57-letni Luigi Martellani, 72-letna Adalgisa Del Pin por. Petronio, 81-letna Vincenza Roze, 50-letna Cristina Slavec, 79-letna Maria Sturm por. Senizza, 81-letna Giovanna Mislei por. Vouk, 80-letni Ermenegildo Zuliani, 54-letna Libera Tomasi, 55-letna Pierina Tremul por. Zago, 1 mesec stari Vincenzo Allegretti, 45-letna Ida Bernardini por. Guglielminetti, 76-letna Paola Stanci por. Pontrelli, 77-letna Olga Morpurgo por. Nordio, 80-letni Bonaventura Ruzzier.

«»

NOCNA SLUZBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ulica 43; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

mali oglasi

SLOVENSKA DRUŽINA išče hišno pomočnico od 8. do 15. ure. Nedelje proste. Tel. **44-371.**

Danes podpis darilnega pisma o predaji zemljišča za hotel ENALC

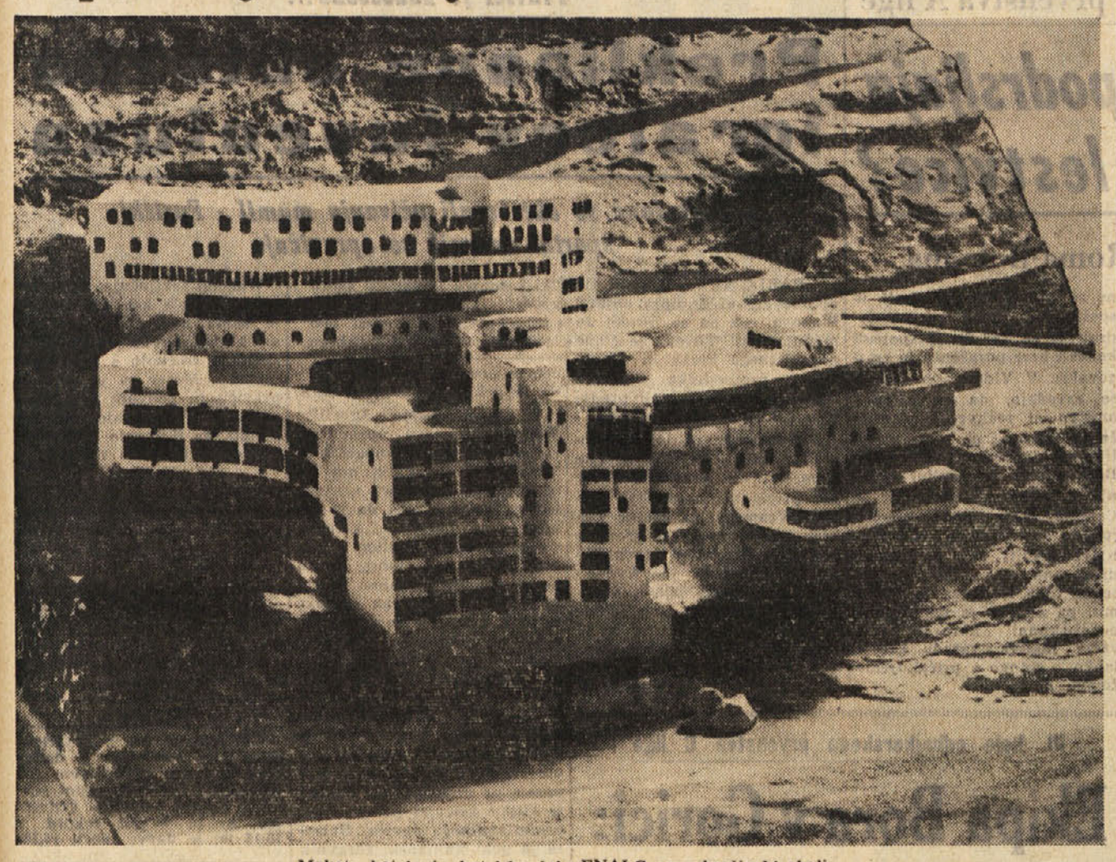

Maketa hotela in hotelske šole ENALC na nabrežinski obali

Danes dopoldne ob 10. uri bo predsednik ustanove ENALC poslanec Rapelli prisostvoval podpisu darilnega pisma, s katerim bosta tržaška pokrajina in devinsko-nabrežinska občina podarili omenjeni ustanovi zemljišče za gradnjo novega hotela in gostinske šole ustanove ENALC. Ceremoniji bosta prisostvovala predsednik pokrajinske uprave dr. Delise in župan devinsko-nabrežinske občine Albin Škrk.

Novi gostinski objekt se bo razprostiral na površini 10.300 kv. metrov. Od tega je darovala tržaška pokrajina 8800 kv. metrov, devinsko-nabrežinska občina pa 1500 kv. metrov. Gradbena komisija devinsko-nabrežinske občine je že pregledala in odobrila načrte za gradnjo novega hotela in gostinske šole, v kateri se bo vsako leto šolalo kakih 200 gojencev. Načrte za oba objekta je izdelal inž. Tamburini. Gradnja novega hotela na nabrežinski obali bo veljala približno 500 milijonov lir.

Pred sestankom na pokrajinski upravi se bo poslanec Rapelli sestal z županom dr. Franzilom ter predstavnikom vladnega generalnega komisariata. Na tem sestanku bodo proučili vprašanje delovanja nove gostinske šole ter trgovskega centra, ki ga bo ustanova ENALC ustanovila v Trstu.

Na sliki vidimo maketo novega hotela na nabrežinski obali.

—«»—

Devinska obala-turistično področje

Z ukrepom ministrstva za turizem so bili priznani Sesljan, Devin, Vižovlje in Štivan ter nabrežinska obala za turistično in letoviščarsko področje.

S seje repentaborskega občinskega sveta

Obširen program javnih del predložen v odobritev oblastem

Občinski odbor je pripravil predloge za javna dela v letu 1962-63, ki bo veljala 48,6 milijona lir - Razprava o občinskem proračunu

Na predvčerajšnji redni seji repentaborskega občinskega sveta so svetovalci po uvodnem pozdravu župana najprej imenovali preglednike občinskega obračuna za preteklo leto. Pregledniki občinskih računov so Jože Skamperle, Alojz Milič in Alfonz Guštin. Sledilo je poročilo o raznih javnih delih, pri čemer je župan sporočil, da je vladni generalni komisariat odobril v okviru gospodarskega načrta 1961-62 9 milijonov lir (od 34,5 zaprošenih) za naslednja javna dela: 1 milijon lir za razširitev javne razsvetljave oziroma za zamenjavo navadnih žarnic z neonskimi, 4 milijone lir kot prvi obrok za asfaltiranje poti, ki vodi iz Velikega Repna v Zagrajec, 3 milijone lir za postavitev majhne telefonske centrale, ki bo omogočila vaščanom, da si z nepreverlikimi stroški napeljejo telefon v svoja stanovanja ter 1 milijon lir za prispevek konzorciju kraškega vodovoda, ki mora izvesti določena izboljševalna dela na napravah.

Občinski upravni odbor je tudi sestavil predloge za javna dela, ki naj bi jih izvedli v finančnem letu 1962-63. Na prvem mestu je nadaljnje asfaltiranje ceste Veliki Repen-Zagrajec, za kar naj bi porabili 4 milijone lir; postavitev naprav za centralno kurjavo občinskih uradov ter otroškega vrtca bi veljala 4,7 milijona lir, nabava in postavitev peči v občinskem kopališču ter drugod bi veljala 800.000 lir, za vzdrževanje občinskih poslopij je predvidenih pol milijona lir, za prekritje strehe otroškega vrtca s strešniki naj bi porabili 1,6 milijona lir, za izboljšanje javne razsvetljave 1 milijon lir, za športno igrišče v Velikem Repnu 5 milijonov lir ter za gradnjo novega šolskega poslopja, ki bi imelo štiri razrede in telovadnico pa naj bi porabili 30 milijonov lir. Skupno je odbor predlagal za 48.600.000 lir javnih del.

V naslednji točki dnevnega reda so svetovalci razpravljali o letošnjem občinskem proračunu, ki ga bomo objavili v naši jutrišnji številki. Omenimo naj le, da so svetovalci zahtevali pri nekaterih točkah razna pojasnila, vendar je proračun ostaj v bistvu tak, kot ga je predložila občinska uprava. Kljub temu, da nihče od svetovalcev ni imel tehtnih pripomb v zvezi s proračunom in da so nekateri svetovalci v razpravi molčali, pa sta svetovalca Velimir Guštin in Branislav Lupinc izjavila, da se bosta glasovanja vzdržala. Zanimivo je, da nista svetovalca navedla nobenega tehtnega razloga, ki bi opravičeval njuno vzdržanje, kar je bilo še zlasti čudno za svetovalca Velimira Guština, ki je bil izvoljen na večinski listi, a že nekaj časa nastopa proti občinskemu odboru ter v tej zvezi proti interesom volivcev, ki so ga skupno z drugimi kandidati izvolili na enotnj občinski listi. Očitno je bilo, da namerava Velimir Guštin doseči nezaupnico odboru, kar pa se mu ni posrečilo. Tajno glasovanje je namreč dalo naslednji rezultat: od skupno 14 prisotnih svetovalcev (eden je manjkal) je osem svetovalcev glasovalo za proračun, dva sta glasovala proti, štirje pa so se glasovanja vzdržali. Tako je bil proračun z večino glasov sprejet.

Za kroniko naj omenimo, da so svetovalci v razpravi o proračunu priporočili podjetju SVEM, naj poskrbi, da luč ne bo tolikokrat ugasnila, zaradi česar bi bilo treba poskrbeti, da so vse električne napeljave v redu in dobro vzdrževane. Nadalje je bilo priporočeno, naj se pazi na porabo vode javnih pip ter da naj se posveti večja pozornost popravilu stranskih oziroma poljskih poti.

V nadaljevanju je občinski svet imenoval Alfonza Guština za predstavnika občine v šolskem patronatu, potem pa se je razvila obširna razprava v zvezi z zahtevo zgoniške občine, da naj se spremeni pravilnik trošarinskega konzorcija. Zgoniška občina je namreč predlagala da naj bi prispevke za vzdrževanje trošarinskega konzorcija plačevali po dohodku oziroma po pobranj trošarini in ne na osnovi števila prebivalstva, kot to predpisuje pravilnik. Svetovalci so soglasno sklenili, da naj ostane pri starem, kar pomeni, da so predlog zgoniške občine zavrnili.

Zaradi pozne ure je nato župan sejo prekinil.

—«»—

Glennova kabina včeraj v Gorici

Včeraj dopoldne so v dvorani Petrarca poleg Ljudskega vrta predvajali ameriški propagandni film o Shepardovem in Glennovem vesoljskem poletu. Ogledalo si ga je precej meščanov, predvsem pa srednješolske mladine, ki je bila nalašč za to prosta šolskega pouka.

V Ljudskem vrtu pa so razkazovali Glennovo vesoljsko kabino izdelano v miniaturi.

Kino na Opčinah

predvaja danes 24. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film — risane slike:

VESELA DRUŽBA

(ALLEGRA COMPAGNIA)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 24. t. m. z začetkom ob 19.30 film:

LEPOTICA NA PLAŽI

(Bellezza sulla spiaggia)

Izpred okrožnega sodišča

Ko so delavci stavkali so zmanjkale 4 črpalke

Osumljenega delavca pa so oprostili, ker ni bilo dokazov o njegovi krivdi

Pri včerajšnjem zasedanju okrožnega sodišča v Gorici je bila cela vrsta malo pomembnih razprav o igralnih kartah brez predpisanega kolka in podobnih prekrških finančnih predpisov, ki so jih zagrešili povečini lastniki javnih lokalov. Odloženih je bilo tudi nekaj zadev za eno prihodnjih zasedanj.

Omenimo naj zato samo zadevo 32-letnega zidarja Daria Christina iz S. Pier d'Isonzo, o katerem pravi obtožnica, da je odnesel z delovišča podjetja SILMA v Ločniku meseca julija 1959 štiri električne črpalke v vrednosti okrog 200 tisoč lir; to naj bi napravil za časa stavke delavcev, ko material ni bil pod nadzorstvom.

Omenjene električne črpalke za vodo so pogrešali že takoj meseca julija, vendar vse poizvedovanje o tem, kam so izginile, ni imelo uspeha. Dne 29. novembra pa je neki delavec podjetja SILMA po imenu Armando Kristan odšel v skladišče tržaškega podjetja za staro železo, Oresteja Morsellija, ki ga imajo v Ločniku, v Ul. Salata 3, in tam opazil štiri črpalke, ki so bile na las podobne tistim, ki so zmanjkale podjetju, kjer je bil on zaposlen. Povedal je o svojim odkritju poslovodji, ki je kmalu dokazal, da so črpalke last podjetja SILMA in jih tudi dobil nazaj.

Morselli je povedal, da jih je kupil od Daria Christina z zagotovilom, da so poštenega izvora. Ko so našli Christina in ga zaslišali, je ta izjavil, da mu jih je dal v prodajo neki neznanec, kateremu je izročil izkupiček in tudi sam dobil primerne odstotke. Po izvršeni kupčiji tistega človeka ni več videl niti ne ve za njegovo ime. Dostavil je tudi, da je prvo od štirih črpalk prodal za 26.000 lir, druge tri, ki so bile manjše, pa so bile nekaj cenejše.

Ker so za časa stavke na gradbišču podjetja SILMU, ki je delalo pri gradnji občinskega doma onemogli v Ločniku tudi neki tržaški delavci pripeljali s tovornikom material, ter bi ob isti priliki lahko odpeljali omenjene štiri črpalke, ne da bi kdo opazil tatvino, sodišče ni imelo dovolj dokazov za obsodbo Christina. Zato ga je oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Drž. tožilec: Wuerich, predsednik sodišča dr. Storto, zap. Omeri.

—«»—

Na vrhovskem pokopališču primanjkuje dreves

Ljudje od nekdaj skrbijo, da so pokopališča čimbolj urejena. S tem izkazujejo spoštovanje do pokojnikov. Tudi pokopališče na Vrhu je lepo urejeno. Opozorjeni pa smo bili na neko pomanjkljivost, ki smo jo tudi mi opazili. Na tem pokopališču namreč ne raste nobeno drevo. Zaradi tega bi bilo priporočljivo, če bi občinska uprava poskrbela, da bi zasadili vsaj kakšno cipreso. Takšno drevje je najbolj primerno za pokopališča. Ne verjamemo, da je za saditev še čas. Vsekakor pa naj se poskrbi, da bi se drevje zasadilo prihodnjo jesen.

Štandrešci v Škocjanskih jamah

Izletniki pred svojim avtobusom v Divači

Štandreška mladina je prejšnjo nedeljo priredila izlet v Škocjanske jame in v slovensko Istro. Izlet je organizirala brez velikega hrupa in brez sleherne časopisne reklame. To pa jim je bilo mogoče izvršiti zaradi resnosti, s katero se lotijo vsakega dela, ter njene številčnosti: v vasi je namreč kar lepo število mladine, ki jo povezujejo s tesni prijateljski stiki. Svoje prijatelje ima tudi v Sovodnjah in drugih vaseh. Zaradi tega ni bilo nič čudnega, če so se izleta udeležili še Sovodenjci, Vrhovci in Gabrci.

Okoli 7. ure so se odpeljali iz Štandreža in spotoma pobrali še ostale potnike. Čez mednarodni blok pri Fernetičih so se odpeljali v Škocianske jame. V njih so bili od 10.30 do 12.30. Marsikdo je bil že večkrat v njih, vendar jih vedno znova rad obiskuje, ker so tako čudovite. Posebno mikavne so postale, odkar so vanje napeljali električno razsvetljavo. Izletniki so imeli s seboj dva vodiča; prvi je luči prižigal, drugi pa ugašal.

Kosili so v Divači, popoldne pa so se odpeljali še na socerbski grad, odkoder so se lahko razgledovali po Trstu in njegovi okolici. Prevozili so domala vso slovensko obalo: bili so v Piranu, Portorožu in v Kopru. Čez škofijski prehod so se odpeljali v zgornjo tržaško okolico, kjer so se ustavili v neki gostilni pri Opčinah. V njej so se pošteno naplesali ob zvokih magnetofona in gramofona, ki so ju imeli s seboj, da so si krajšali čas.

Goriško-beneški dnevnik

Stik med oblastmi iz Gorice in Nove Gorice

Zdravstveni funkcionarji proučili vprašanje Korna

V kratkem ponoven sestanek v Gorici za proučitev včerajšnjih ocen in predlogov

Včeraj ob 9. uri je veččlanska delegacija predstavnikov goriške občine iz zdravstvenih uradov odpotovala v Novo Gorico na uradni razgovor s tamkajšnjimi zdravstvenimi oblastmi. Italijansko delegacijo je vodil občinski odbornik za javna dela geometer Lupieri, sestavljali pa so jo še pokrajinski zdravnik dr. Montagna, občinski zdravnik dr. Gregorig ter načelnik občinskega tehničnega urada inž. Visentin. V novogoriški delegaciji, ki jo je vodil dr. Marušič, šef okrajnega higienskega urada, sta bila še dva inženirja. Razgovori so bili na sedežu higienskega urada na Pristavi, glavna tema razgovorov pa je bila regulacija potoka Korna. Jugoslovanski strokovnjaki so med raznimi možnostmi, da bi se preprečil dotok umazane vode na italijansko ozemlje, omenili možnost periodičnega splakovanja dna, povezave kanalizacijske mreže v Novi Gorici z glavno odtočno cevjo v Gorici in končno možnost sedimentacije iz odtočnih kanalov v Novi Gorici, preden se izlije odpadna voda v Korn.

Komisiji se bosta ponovno srečali v kratkem v Gorici, da proučita položaj v luči včerajšnjih ocen in predlogov.

V nedeljo, 25. marca bo ob 16. uri v Prosvetni dvorani v Gorici

proslava 8. marca

mednarodnega praznika žena

Na sporedu je govor o pomenu tega dneva, nastop instrumentalnega tria iz Doline ter moškega zbora prosvetnega društva «Danica» z Vrha.

Zbirali se bodo prostovoljni prispevki.

Delovaj bo bife. Vabljeni!

Interpelacija o Prevalskem konzorciju

Ker je na čelu uprave Prevalskega konzorcija še vedno prefekturni komisar, čeprav je bilo rečeno, da obstajajo vsi pogoji, da se preide na normalno upravo tega konzorcija, sta komunistična pokrajinska svetovalca Bergomas in Papais poslala predsedniku pokrajine dr. Chientaroliju pismo, v katerem predlagata, naj bi pokrajinski svet na svoji prihodnji seji ponovno razpravljali o tem problemu.

—«»—

Muzejski teden v Gorici

Ob priliki muzejskega tedna, ki se bo vršil po vsej Italiji od 25. marca do vključno 1. aprila, je pokrajinska uprava v Gorici predlagala naj bi pospeševali obisk muzejev od strani šolarjev pod vodstvom svojih profesorjev

Kar se tiče pokrajinskih muzejev v Gorici (vojaški muzej na Kornu in zgodovinski muzej na Gradu) je dovoljen brezplačen obisk obeh za vse šolarje pod pogojem, da so v spremstvu ali pod vodstvom učiteljev.

Občni zbor posojilnice v Doberdobu

Lanski blagajniški promet je znašal 58,5 milijona lir

Hranilne vloge so se povečale za 40 odstotkov - Denarni zavod šteje 186 članov

V nedeljo dopoldne je imela Kmečko-delavska posojilnica v Doberdobu svoj redni letni občni zbor, ki se ga je udeležilo lepo število članov iz vseh vasi. Sestanek je otvoril predsednik Jožef Gergolet, ki je uvodoma govoril o 2 milijonih lir, ki jih je posojilnica prejela za kraške kmetovalce, ki bodo izboljšali travnike in živino. Posojilo bodo vračali po en odstotek in ga bodo morali vrniti v 4 letih. Priporočal je članom, naj skrbneje pazijo na stroje, ki si jih izposojajo, in naj jih po uporabi tudi vrnejo.

Tajniško poročilo je podal Slavko Ferletič, ki se je najprej spomnil pokojnega Mihaela Ferletiča, soustanoviteija doberdobskega denarnega zavoda. Nadalje je dejal, da predstavlja leto 1962 za kmečke posojilnice na splošno neke vrste prelomnico. S tem letom so jim dovolili, da izdajajo srednjeročna posojila kmetovalcem, ki se bodo posluževali ugodnosti Zelenega načrta.

Ob začetku leta 1961 je štela posojilnica 170 članov, konec leta pa se je število povečalo na 186, kar pomeni, da je 16 novih članov. Upravni svet je imel 13 sej, na katerih je odobril 49 posojil za 12.6 milijona, kar je za 2.9 milijona več kot prejšnje leto. Če dodamo še nekaj posojil, ki jih je izdal predsednik, znaša izposojena vsota nekaj nad 3 milijone lir. Tako se je izposojeni znesek leta 1960, ki je znašal 14.2 milijona, v lanskem letu zvišal na 19.2 milijona, to je za 4.9 milijona več kot leta 1960.

Hranilne vloge so se v lanskem letu zvišale od 20 na 28.2 milijona, kar pomeni, da je bilo za 40 odstotkov več naloženega denarja. Blagajniški promet pa je znašal 58.5 milijona.

O predsedniškem in tajniškem poročilu se je razvila živahna diskusija, v katero so posegli številni člani. Pohvalili so delovanje upravnega odbora, ki je predložil zares razveseljiv obračun. Povečanje vlog namreč dokazuje, kolikšno zaupanje gojijo člani v svoj denarni zavod. Zelo veliko se je govorilo o strojih, ki jih zavod izposoja kmetovalcem. Inventar sestavljata dve sejalki, dve stiskalnici in dva stroja za luščenje koruze. Sporazumeli so se, da članom ne bodo posojali strojev, če jih po uporabi ne bodo takoj vrnili in plačali tudi okvare, če so pri tem nastale.

Prisotni so soglasno odobrili poročilo. Prihodnje leto bodo na občnem zboru izvolili nov odbor.

—«»—

Jutri pokrajinski kongres CISL

Jutri dopoldne se bo v dvorani Petrarca v Gorici začel IV. pokrajinski kongres sindikalne organizacije CISL. Kongresu bo prisostvoval dodatni generalni tajnik CISL dr. Dionigi Coppo.

—«»—

Kolo je ukradel

29-letni Edvard Budal iz Ulice sv. Mihaela 117 je 5. marca ukradel kolo na dvorišču, kjer je vhod v kinematograf «Centrale». Kolo je bilo last Rajka Devetaka iz Sovodenj, Ul. Impero 77. Budal se je s kolesom odpeljal pred bar «Principe» na Verdijevem korzu, kjer ga je pustil prislonjenega k zidu. Naslednji dan ga je pobral in se z njim odpeljal k nekemu mehaniku, da bi ga popravil in odkupil. Patrulja kriminalne policije je to kolo našla in obenem izvedela tudi za tatu. Budala je prijavila sodišču.

—«»—

Snežne razmere na goriških smučiščih

Po uradnem poročilu goriške turistične zveze iz Nove Gorice, je bilo včeraj zjutraj stanje snega na raznih smučiščih tega okraja naslednje:

Lazne pri Lokvah 10 cm pršiča in tri stopinje pod ničlo; Črni vrh nad Idrijo 10 cm snega in —2; Vojsko 60 cm snega in —6; Matajur 25 cm snega in —4. Na Lokvah in v Črnem vrhu je včeraj dopoldne snežilo in bo po vsej verjetnosti za nedeljo še več snega smučarjem na razpolago. Ce bodo snežne razmere dovolj ugodne, bo delovala tudi vlečnica na Lokvah.

Izdajala se je za ženo madžarskega profesorja

Pod izmišljenim imenom je hotela spati v hotelu

Gre za staro znanko kvestur iz Trsta - Poslali so jo v Rim, kjer mora prestati več zapornih kazni

Giulia Brodnich, por. Godeas, stara 32 let, je doma iz Trsta. Nima stalnega bivališča in je s kvesturo že stara znanka. Včeraj se je povsem nepričakovano pojavila v Gorici. Najprej je bila na sedežu KPI, pozneje pa se je zglasila na domu 26-letnega Maria Chiariona v Ul. Rossini. Doma ga ni našla, a naključje je naneslo, da ga je srečala nekje na Korzu. Predstavila se mu je za madžarsko državljanko Maro Hildebrand, rojeno v Debrecinu. Izdajala se je za ženo nekega madžarskega profesorja, ki poučuje montanistiko na rimski univerzi. Prosila ga je, naj gre z njo in jamči njeno istovetnost, da bi lahko dobila sobo v hotelu «Al Corso», kjer je niso hoteli sprejeti, ker ni predložila nobenega dokumenta. Izgovarjala se je, da ima dovoljenje za bivanje, ki ga je izdala rimska kvestura, da pa ga je pozabila doma. Na podlagi Chiarionovega podpisa na prijavnici so ji dali prenočišče. Naslednji dan so jo poklicali na kvesturo, kjer je spet potrdila, da je žena madžarskega profesorja. S kvesture so telefonirali v Rim, da bi se prepričali, če jo tam poznajo. Odgovorili so jim, da nimajo v seznamih nobene ženske s takim imenom. Ko so sklenili, da jo pošljejo v Rim, je ženska priznala svojo laž in povedala tudi pravo ime, ki se glasi Giulia Brodnich. Pod takšnim imenom so jo takoj našli v spisku kriminalne policije. V Rim pa je prišla zaradi številnih kraj, goljufij, potvarjanja istovetnosti itd. Poslali so jo v žensko jetnišnico v Rim, kjer bo morala prestati več zapornih kazni.

—«»—

Kljub prepovedi se je vrnil v Gorico

Sedmega januarja letos je goriška kvestura prepovedala 64-letnemu Silviju Molinaru iz Vidma, da bi se še kdaj pojavil v Gorici. Sklep je sprejela zaradi številnih kraj koles, ki jih je zagrešil Molinaro.

Opozorilo kvesture pa ni zaleglo. Včeraj ga je patrulja našla v našem mestu in ga odpeljala v zapor, ker je odredbo prekršil. Zagovarjati se bo moral tudi pred sodiščem.

Na Jožefovo v Štandrežu

Navijači Juventusa in Interja so se pomerili v živahni tekmi

Premagana ekipa je morala nositi še stroške skupne večerje v četrtek

Na Jožefov praznik pretekli ponedeljek je bil ves športni Štandrež, zlasti pa mladina, že od ranega jutra pokonci. Vse se je pripravljalo na tekmo, ki se je potem v dopoldanskih urah res odigrala na igrišču Juventine. Čeprav ni šlo za kakšno tekmo v sklopu prvenstva diletantov, pa je bilo zanimanje še mnogo večje, saj sta ob tej priliki nastopili kar dve domači ekipi in obe improvizirani.

Zbrali so se namreč domači navijači stare nogometne gospe turinske Juventus in navijači milanske Inter. Vsaka skupina je sestavila svojo ekipo in se resno spoprijela s svojimi nasprotniki. Posebno borbenost so pokazali, vsaj pred tekmo, navijači za Inter, ki pa so kljub temu tekmo izgubili proti bolj skromnim pristašem Juventusa. Tekma se je namreč zaključila z rezultatom 6:4 v prid navijačev Juventusa.

Glede poteka tekme naj povemo, da je bila zelo borbena, čeprav je s tehničnega vidika marsikaj manjkalo in so se številni gledalci, ki so zelo živahno navijali za eno ali drugo stran, večkrat prav od srca nasmejali nezgodi tega ali onega vnetega žogobrca. Ni manjkalo tudi nezgode pri igri, saj je že v prvem polčasu «očotal» pristaš Interja Petejan, morda zaradi prevelikega tekanja za žogo. To nezgodo so potem interisti med drugim navedli kot olajševalno okolnost za svoj poraz.

Kot rečeno so zmagali juventusovci, ki so seveda po zmagi bili manj skromni in so dvignili glave bolj visoko, ko so se vračali v oblačilnico. Morda pa so bili pred igro skromni tudi iz taktičnih razlogov, da bi tudi tako preslepili svoje bojevite nasprotnike.

Ker je bilo že pred tekmo določeno, da bodo poraženci plačali večerjo zmagovalcem, so imeli v četrtek zvečer v neki domači gostilni tudi ta del programa, ki se je razvijal ob splošnem dobrem razpoloženju. Seveda pravijo nekateri hudomušni jeziki, da bi interjevci še mnogo rajši plačali večerjo, če bi dobili tekmo. Vendar pa je po toči zvoniti prepozno.

—«»—

Pri delu se je pretegnil

Včeraj ob 12. uri so pripeljali v civilno bolnišnico v Ul. Vitt. Veneto 52-letnega Jordana Persella iz Gorice, Ul. Balilla 52. Zdravniki so mu ugotovili preteg mišic na hrbtu, ki ga je dobil, ko je dvigal neki tovor. V bolnišnici so ga pridržali za 15 dni na zdravljenju.

Goriški nogomet

Štandreška Juventina nastopi v Pordenonu proti Don Boscu

Sovodenjci igrajo jutri doma proti moštvu iz Krmina

Po sicer še dokaj lepi vendar neuspešni igri preteklo nedeljo na domačem igrišču, bo štandreška Juventina jutri gostovala v Pordenonu, kjer bo nastopila proti tamkajšnji ekipi «Don Bosco».

Pri prvi tekmi v Štandrežu je to moštvo odneslo obe točki; vendar ne toliko po svoji zaslugi, kot po krivdi domačih igralcev, ki so takrat pokazali zelo slabo igro. Zlasti napad je bil zelo pomanjkljiv. Sicer je še vedno napad najbolj šibka točka Juventine, ker njeni napadalci niso dovolj odločni pri zaključnih akcijah, ko bi bilo treba dobro pripravljene manevre zaključiti z golom. Upamo, da bodo jutri skušali odpraviti tudi to pomanjkljivost in bodo imeli več uspeha kot pri prvem srečanju v Štandrežu.

Na tekmo v Pordenonu se bodo igralci Juventine odpeljali z avtobusom jutri, v nedeljo, ob 13.15 s trga v Štandrežu. Ker je še nekaj prostorov na razpolago tudi za navijače, naj se prijavijo tisti, ki bi radi šli na ta izlet. Vožnja stane po 300 lir na osebo, vpisovanje pa se vrši v baru pri Milanu, ali pa pri avtobusu pred odhodom, če bo še kaj mest na razpolago.

Za to tekmo naj se predstavijo naslednji igralci: Devetak, Malavolti, Paškulin, Gaiotto, Cjak, Petejan, Ferfolja, Hess, Marega, Kaufer, Zanuttini, Konjedic, Silič in Ropa.

* * *

Sovodenjski nogometaši se bodo jutri srečali na domačem igrišču z ekipo iz Krmina, ki je prav pri zadnjih tekmah pokazala, da je zelo močna in je sedaj na vrhu lestvice. Zato domači igralci ne bodo imeli lahke naloge in bodo morali igrati zelo previdno, obenem pa tudi odločno in borbeno, da ne bodo ob koncu tekme ostali praznih rok. Zadnje čase so naši igralci nabrali zelo malo točk in nujno je, da popravijo svoj položaj na lestvici, saj so že prišli v nevarno cono na dnu.

Včeraj in danes

KINO

CORSO. 17.15: «Komanči», J. Wayne, J. Balin in B. Cabot. Ameriški barvni film v cinemascopu.

VERDI. 16.30: «Prijetna je noč» (Tenera è la notte), J. Jones in J. Fontaine. Ameriški barvni film v cinemascopu.

VITTORIA. 17.15: «Zgodba o ljubeznj in vojni» (Avventura d'amore e di guerra), T. Tryon in D. Hedison. Ameriški barvni film v cinemascopu.

CENTRALE. 17.15: «Morski roparji iz Tortuge» (I pirati di Tortuga), K. Scott. Ameriški barvni film v cinemascopu.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna KUERNER, Korzo Italia št. 10, tel. 25-76.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 7,2 stopinje ob 16. uri, najnižjo 3,8 stopinje nad ničlo ob 1. uri ponoči. Povprečne dnevne vlage je bilo 55 odst.

Nadaljevanje tržaške kronike

Zaradi sinočnjega požara v predilnici

Nad 150 milijonov lir škode po prvih cenitvah v «Jutificiu»

Verjetno je, da bo kljub velikim okvaram, lahko proizvodnja normalno stekla že čez 7 ali 8 dni

Motorne brizgalne pred poslopjem «Jutificia» med požarom

Škode, ki jo je predsinočnjim povzročil požar v predilnici podjetja «Jutificio Triestino», niso še točno ugotovili, vendar po prvem pregledu računajo, da znaša samo na strojih in izdelkih ter polizdelkih nad 150 milijonov lir. K temu je treba še dodati škodo, ki jo bo podjetje utrpelo zaradi prekinitve proizvodnje. Spočetka se je zdelo, da bo tudi ta škoda zelo velika, vendar upajo, da bodo stroje nadomestili in jih popravili v dobrem tednu. Predilnica zdaj seveda sploh ne obratuje, v tkalnici pa se je proizvodnja včeraj nadaljevala in je upati, da ne bo prišlo do prekinitve. Tako bo verjetno spet normalno stekla vsa proizvodnja čez 7-8 dni. Nadaljevanje proizvodnje je velikega pomena za podjetje samo, pa tudi za delavke in delavce, ki si v tem podjetju, čeprav v težkih pogojih, služijo vsakdanji kruh, sicer bi bilo prizadetih nad 400 delavskih družin.

Požar je zelo poškodoval 4 predilne stroje, drugi stroji pa so bili več ali manj poškodovani zaradi ognja in vode, ki sta uničila in poškodovala veliko količino spredene jute.

Kakor smo že poročali, je bilo delo gasilcev in delavcev, ki so požrtvovalno pomagali pri gašenju in reševanju materiala, zelo otežkočeno zaradi gostega dima, ker so bili brez mask. Gasilci so končali z delom nekoliko po 3. uri, ko je bil v glavnem požar pogašen, na mestu pa je ostala še skupina gasilcev do včeraj dopoldne za vsak primer, če bi se kakšno žarišče potuhnilo in nenadoma izbruhnilo.

Zgradba sama ni poškodovana, ker ima železobetonsko konstrukcijo in ni bilo velikih plamenov, razen ob začetku požara. Ploskovna površina predilnice in sosednega skladišča, kjer je bil požar, meri 10 tisoč kv. metrov.

V ponedeljek na izrednem zasedanju tržaškega občinskega sveta

Zasebna avtobusna podjetja hočejo zvišati voznine na mestnih progah

Poviški naj bi bili od 5 do 15 lir na sedanje tarife - Breme takega povišanja bi morale v glavnem nositi delavske družine

Dnevni red sedanjega izrednega zasedanja tržaškega občinskega sveta vsebuje tudi sedem sklepov, ki se nanašajo na zvišanje prevoznih tarif za sledeče zasebne mestne avtobusne proge: Proga «C» Trg Stare mitnice—Rovte, proga «D» Trg Stare mitnice—Kolonkovec, proga «M» Barkovlje—Miramar, proga «R» Trg Stare mitnice—Gloria—Rovte, ki jih upravlja družba ASTAR. Za te proge je omenjena družba predlagala zvišanje cene navadnega listka za 5 lir; proga «L» Trg Stare mitnice—Lonjer, ki jo upravlja družba SAP. Za to progo je SAP predlagala zvišanje cene voznega listka za prvi del proge za 5 lir, za drugi in tretji del proge pa 10 lir, cene voznih listkov za dve vožnji, za vožnjo ob praznikih in za nočne vožnje pa za 5 lir. Isto podjetje je predlagalo tudi zvišanje tarif na progi Trst—Trebče s podaljškom do Opčin. Zvišanje cene voznega listka na tej progi naj bi bilo: za listke, ki stanejo do 40 lir nobenega zvišanja, za listke od 40 do 100 lir se zvišajo za 10 lir, listki od 100 do 200 lir pa za 20 lir. Podjetje «La Carsica», ki upravlja mestno progo Trst—Prosek pa je predlagalo, naj bi se cena navadnega listka do Kontovela-Proseka zvišala za 10 lir, in sicer od 70 na 80 lir; za dvojno vožnjo pa za 15 lir, in sicer od 75 na 90 lir. Lastniki omenjenih prevozniških podjetij zatrjujejo, da je ta njihova zahteva po zvišanju prevoznin na navedenih progah v skladu z ministrskim odlokom o preureditvi cen avtobusnih prevozov, v zvezi z nedavnim zvišanjem plač in socialnih dajatev uslužbencev, ki naj bi znašalo okrog 30 odstotkov na staro plačo.

Iz tega sledi, da bodo morali del zvišanja plač in socialnih dajatev uslužbencem avtobusnih podjetij plačati potniki, ki so v glavnem delavci oziroma njihovi svojci. Zato je pričakovati, da se bo o teh sklepih, ki jih bo predložil občinskemu svetu odbornik dr. Verza, razvila živahna razprava, saj zlasti levičarski svetovalci ne bodo mogli kar tako pristati na novo obremenitev delavskih plač, ki so še posebno sedaj, s tako visokim povišanjem zelenjave, močno okrnjene.

Poleg tega je na dnevnem redu tudi nekaj sklepov za popravilo in vzdrževanje nekaterih šolskih poslopij v skupni vrednosti 33.500.000 lir, sklep o zvišanju električnih tarif na osnovi znanega sklepa medministrskega odbora za cene, določitev občinskega predstavnika in občinskega zdravstvenega predstavnika v upravnem svetu šolskega patronata ter vrsta drugih sklepov navadnega upravnega značaja.

Prihodnja seja občinskega sveta bo v ponedeljek ob 19. uri.

—«—

Tudi na Švedskem propaganda za Trst

Včeraj so odprli v Hannovru v Zahodni Nemčiji razstavo «Narava in umetnost v Benečiji», ki vsebuje 300 slik najlepših krajev iz Benečije in Furlanije - Julijske krajine. Razstavo so organizirale pokrajinske turistične ustanove.

Da bi čimbolj razširili turistično propagando za tržaško področje, je odpotovalo na Švedsko zastopstvo Avtonomne letoviščarske in turistične ustanove, sestavljeno iz predsednika dr. Magrisa in dr. Quitana. V Kjoebenhavnu se je pridružil zastopstvu tudi odv. Volli. Skupno s tržaško delegacijo so odpotovali tudi številni turistični funkcionarji iz Gorice, Vidma, Benetk, Rovige, Lignana, Gradeža, Jesola in Caorl.

Na italijanskem inštitutu za kulturo v Stockholmu bosta v ponedeljek popoldne predavala odv. Volli in dr. Magris. Nato bodo njuni predavanji razširili z letaki. V torek pa bo modna revija s tržaškimi modeli. Delegacija bo obiskala tudi druga švedska mesta ter predvajala filme o lepotah Trsta in ozemlja.

šport šport šport šport

31. kolo italijanskega nogometnega prvenstva A lige

V Bergamu možnost spodrsljaja sedanjega leaderja lestvice?

V Rimu najzanimivejše srečanje Roma-Bologna

Nedeljsko 31. kolo italijanskega nogometnega prvenstva A lige bo vzbudilo v Fiorentini rahlo upanje na spodrsljaj Milana. Leader lestvice bo moral na nevarno in s tujimi gosti negostoljubno igrišče v Bergamo. Atalanta je znala namreč do danes držati v šahu tudi najbolj nevarne tekmece. Čeprav so prejšnjo nedeljo med gostovanjem v Mantovi bolj razočarali kot zadovoljili, ni mogoče trditi, da so v krizi. Poznala se jim je namreč odsotnost Maschia, ki bo v nedeljo gotovo prevzel svoje mesto režiserja napadalnega oddelka Atalante. Prav gotovo bo nedeljsko gostovanje Milančanov v Bergamu nerodna zadeva. Na igrišču Atalante so bili Milančani le malokdaj uspešni in so samo trikrat praznovali zmago, medtem ko so morali osemkrat kloniti. Res je, da so gostje sedemkrat zaključili spopad neodločeno, kar pa ne pomeni, da bodo ta rezultat ponovili tudi v nedeljo.

Druga tekma nedeljskega kola, ki bo v ospredju zanimanja, bo v Rimu, kjer bo gostovala letos še posebno nevarna Bologna. Po papirnatih prognozah bi morale biti sile na igrišču izenačene, toda če se ozremo v preteklost, vidimo, da je tradicija na strani gostov, ki so v dosedanjih tekmah zmagali desetkrat, medtem ko so devetkrat klonili in prav isto število srečanj pa so zaključili z delitvijo točk.

Vsa pretekla srečanja med enajstoricama Juventusa in Sampdorie, ki se bosta zopet spoprijela v nedeljo, so se zaključila z enajstimi zmagami Turinčanov, ki niso niti enkrat dopustili, da bi jim igralci iz Genove odnesli obe točki. V najboljšem primeru je Sampdoria dosegla kvečjemu neodločen izid, katerega je zabeležila samo štirikrat. Letos si gostje ne smejo nadejati nič boljšega.« Čeprav so Turinčani slabši kot lani, je tudi dejstvo, da je moštvo iz Genove prav gotovo še za razred slabše od nedeljskih gostiteljev.

Inter bi moral po vseh prognozah doseči povoljen rezultat. Čeprav ga pretresa kriza tako v vodstvu kot v igri, bi Venezia ne smela predstavljati nepremagljive ovire. Vseeno pa se moramo v zvezi z nedeljskim dvobojem z moštvom iz Lagune ozreti tja v 1943. leto, ko je Inter, ki je imel zagotovljeno četrto mesto, sprejel v goste Venezio. Benečani so takrat tavali na dnu lestvice in so bili v najresnejši nevarnosti, da izpadejo. Toda tedanji gostje Interja so imeli v sebi še toliko poguma in moči, da so spravili milanske tekmece na njihovem igrišču na kolena z rezultatom, ki ni bil sad sreče, temveč borbenosti.

Tudi Fiorentina, ki je desetkrat premagala nedeljske goste in jim samo dvakrat prepustila točko, bi morala brez težav odpraviti Padovo.

Med zelo zanimivimi tekmami nedeljskega kola so predvsem srečanja med Spalom in Torinom, Videmčani in Lanerossi iz Vicenze ter med Leccom in Catanio. Turinčani so bili v Ferrari bolj uspešni kot domačini, da čeprav so se kar štirje spopadi končali brez poraženca in zmagovalca. V Vidmu, pa čeprav se zavedajo, da za njihovo moštvo ni rešitve, si vseeno želijo zmage, do katere bo Udinese verjetno tudi prišla. Bolj negotov je rezultat srečanja v Leccu, s katerim se je Catania samo enkrat spoprijela in še takrat so znali južnjaki izsiliti od domačinov dragoceno točko. Isto je dosegla tudi Mantova v Palermu, pa čeprav je danes med nedeljskima nasprotnikoma večja razlika, zaradi katere lahko gotovo pričakujemo zmago domačinov.

Totocalcio

Atalanta-Milan	X	2	
Fiorentina-Padova	1		
Inter-Venezia	1		
Juventus-Sampdoria	1		
Lecco-Catania	1		
Palermo-Mantova	1		
Roma-Bologna	X	1	2
Spal-Torino	X	1	
Udinese-L.R. Vicenza	X		
Genoa-Modena	1		
Como-Lazio	X	1	
Pisa-Cagliari	X	1	
Akragas-Lecce	X	2	1
Napoli-Messina	X	1	
Rimini-Anconitana	X		

Tako moštva jutri na igriščih

• PALERMO

Mattrel; Burgnich, Calvani; Prato, Benedetti, Sereni; De Robertis, Malavasi, Borjesson, Fernando, Maestri.

MANTOVA

Negri; Morganti, Cancian; Tarabbia, Pini, Longhi; Allemann, Giagnoni, Sormani, Mazzero, Castellazzi.

• LECCO

Meraviglia; Cardarelli, Tettamanti; Galbiati, Pasinato, Duzioni; Abbadie, Gotti, Di Giacomo, Marinai, Clerici.

CATANIA

Vavassori; Michelotti, Giavara, Corti, Zannier, Benaglia; Desiderio, Szymaniak, Castellazzi (Prenna), Biagini, Rambaldelli.

• INTER

Buffon; Picchi, Masiero (Facchetti); Bolchi, Guarneri, Balleri; Bicicli, Bettini, Hitchens, Suarez, Corso.

VENEZIA

Magnanini; De Bellis, Ardizzon; Tesconi, Grossi, Frascoli; Rossi, Santisteban, Siciliano, Raffin, Pochissimo (Azzali).

• ATALANTA

Cometti; Rota, Roncoli; Nielsen, Gardoni, Colombo; Olivieri, Maschio, Da Costa, Favini, Magistrelli.

MILAN

Ghezzi; David, Salvadore; Trapattoni, Maldini, Radice, Pivatelli, Sani, Altafini, Rivera. Barison.

• ROMA

Cudicini; Fontana, Corsini; Guarnacci, Losi, Pestrin; Orlando (Carpanesi), Jonsson, Manfredini, De Sisti, Menichelli.

BOLOGNA

Santarelli; Capra, Pavinato; Tumburus, Janich, Fogli; Perani, Franzini, Nielsen, Cervellati, Pascutti (Renna).

• JUVENTUS

Anzolin; Sarti, Garzena; Emoli, Castano, Leoncini; Mora, Mazzia, Charles, Sivori, Stacchini.

SAMPDORIA

Rosin (Battara); Vincenzi, Marocchi; Bergamaschi, Bernasconi, Delfino; Tomasin, Toschi, Brighenti, Vicini, Cucchiaroni.

• FIORENTINA

Albertosi; Robotti, Castelletti, Malatrasi, Gonfiantini, Marchesi (Rimbaldo); Hamrin (Petris), Dell'Angelo (Marchesi), Milani, Milan, Petris (Can Bartu).

PADOVA

Pin; Cervato, Scagnellato; Kaloperovič, Azzini, Barbolini; Valsecchi, Tortul, Arienti, Del Vecchio, Crippa.

• SPAL

Patregnani; Olivieri, Riva; Mialich, Cervato, Micheli; Bagatti, Massei, Mencacci, Gori, Novelli.

TORINO

Panetti (Vieri); Scesa, Buzzacchera; Schiavio, Gerbaudo, Cella; Gualtieri, Locatelli, Law, Ferrini, Crippa.

• UDINESE

Romano; Burelli, Valenti; Beretta, Tagliavini, Segato; Pentrelli, Manganotto, Rozzoni, Selmosson, Canella.

LANEROSSI

Luison; Zanon, Savoini; De Marchi, Panzanato, Stenti; Vernazza, Menti, Campana, Puia, Vastola.

Pravici je zadoščeno...

Preklicana obtožba igralcev Juventusa

Turinčane so obtoževali uživanja mamil - Pariški športni dnevnik se opravičuje

PARIZ, 23. — V svoji številki 8. marca je pariški športni dnevnik «L'Equipe» objavil izjave francoskega maserja Wanona, češ da se igralci Juventusa poslužujejo med tekmami mamil. Seveda je članek razburil vodstvo turinskega nogometnega kluba in še posebno predsednika Umberta Agnellija, ki je sklenil predati zadevo sodnemu postopku.

Danes pa je isti dnevnik objavil pismo, s katerim se Wanono opršča Agnelliju ter je kot pripombo uredništva dodal: «Vzamemo na znanje vsebino pisma, ki ga je Wanono poslal predsedniku Juventusa. Ugotavljamo, da je Wanono preklical kar je izjavil v intervjuju, katerega smo dobesedno objavili. Smo prvi, ki se veselimo, da ni mogoče dvomiti v uživanje mamil s strani igralcev turinskega kluba, o čemer sicer nismo zaradi ugleda tega kluba, nikoli dvomili.

V svojem pismu Agnelliju Wanono priznava upravičeno razburjenje zaradi napačnih in klevetniških izjav, ki mu jih je pripisal francoski novinar Gillot. Wanono trdi, da je govoril z novinarjem, s katerim sta se peljala z letalom v Madrid. Temu je obljubil, da mu bo uredil vse potrebno za intervju s Herrero. Dan kasneje, to je 7. marca je razgovor nanesel na italijansko prvenstvo in Gillot je Herrero na dolgo in široko spraševal o njegovih nadah ter o vzrokih nestalnosti njegovega kluba. V nobenem trenutku, pravi Wanono v svojem pismu, ni Herrera obtožil tega ali onega o prevarah in dopingu, pa čeprav je Gillot vztrajal pri tej rani profesionalnega športa. Herrera in neki italijanski zdravnik sta celo pohvalila delo nogometne zveze in njenih zdravnikov, ki skušajo s številnimi pregledi po tekmah pomiriti občinstvo.

«Ob koncu» pravi Wanono, «me je Gillot vprašal kaj mislim o odlični tekmi Juventusa proti Real Madridu v Parizu». Francoski maser pravi dalje, da je samo omenil, da je predvideval navdušenost, ki je igralce prevejala po zmagi v Madridu. Pri tem naj bi omenil važnost psihične priprave.

Wanono zaključuje, da je bil istega mnenja kot Herrera, da je samo navezanost igralcev na klub požrtvovalna Juventus v zadnjem srečanju s španskimi tekmeci. Maser se je nato upravičil in pohvalil vse igralce kluba, ki nimajo potrebe mamil, da dokažejo živahnost, borbenost in svojo veljavo.

* * *

TURIN, 23. — V večernih urah je vodstvo nogometnega kluba Juventus objavilo poročilo v katerem pravi: «Po čitanju članka, ki ga je danes objavil dnevnik «L'Equipe» ter po proučitvi izjav gospoda Wanona in pripombe uredništva, se vodstvo čuti zadoščeno ter izjavlja, da je zanj zadeva zaključena.»

ATLETIKA

LENINGRAD, 23. — Sovjetski atlet Oleg Fedosejev je danes med zimskim prvenstvom SZ izboljšal v troskoku lastni svetovni rekord «indoor». Fedosejev, ki je branil rekord, s 15,15 m, je danes skočil 16,30.

III. kolo odbojkarskega prvenstva C lige

Ekipa Bora v Gorici: zmaga ali poraz?

V Vidmu furlanski derby - Goriški gasilci na gostovanju v Trstu

Odbojkarsko prvensto moške C lige se je začelo za Bor z zmago, toda že v drugem kolu, ki so ga odigrali prejšnjo nedeljo, so igralci športnega združenja doživeli prvo razočaranje. Imeli so v gosteh ekipo Polisportiva Friuli iz Vidma, kateri je uspelo po trdi borbi priti do skoraj nepričakovane zmage.

Analizirati potek tekme in predvsem igro posameznikov danes nima smisla. Vedeti pa je treba, da imajo Videmčani dobro, že vigrano moštvo, ki je lani nastopalo, pa čeprav brezuspešno v drugi ligi. Vseeno so igralci Polisportiva Friuli presenetili z odličnim nastopom tako v obrambi kot v napadu, kjer imajo dva neusmiljena tolkača. Borovi igralci bi jih lahko tudi premagali in brez nevarnosti lahko trdimo, da so bili bliže zmagi kot porazu. Toda neizkušenost in morda tudi živčnost v odločilnih trenutkih, sta zadala še zelo mladim predstavnikom Bora neroden udarec. Borovi igralci so se morali končno le predati in prepustiti zmago gostom.

Jutri bo tretje kolo prvenstva. Na sporedu je furlanski derby med Polisportiva Friuli in PAV, dalje srečanje med tržaškim ONOG in goriškimi gasilci ter končno dvoboj v Gorici med domačim AGI in tržaškim Borom.

Ta dvoboj nas gotovo najbolj zanima. In ne samo nas, temveč tudi vse ljubitelje te lepe športne panoge. Da bi omogočilo ogled tekme, je SZ Bor priredilo izlet v Gorico prepričano, da se bo vabilu odzvalo precejšnje število mladih ljudi, ki bi samo s prisotnostjo moralno podprli mlade Tržačane, ki se bodo znašli verjetno pred najbolj nevarnimi nasprotniki tega prvenstva. Znano je namreč, da ima AGI bojevito moštvo, ki prav gotovo ne bo hotelo pred lastnimi navijači kloniti pred Tržačani. Toda Borovi igralci se zavedajo važnosti tekme, zaradi česar bodo zastavili vse svoje mlade sile, da pridejo iz Gorice če že ne z zmago pa vsaj s častnim porazom. Pri tem vabimo tudi goriško mladino, da podpre Borove igralce v tej nevarni tekmi na tujem igrišču proti prav nič radodarni ekipi.

Spored jutrišnjega kola je sledeč:

V Trstu: ONOG - GASILCI (Gorica)
V Gorici: AGI - BOR (Trst)
V Vidmu: POLISPORTIVA FRIULI - PAV

TOTIP

1.	—	prvi	1	2	1
	—	drugi	2	1	1
2.	—	prvi	1		
	—	drugi	2		
3.	—	prvi	1	X	
	—	drugi	X	1	
4.	—	prvi	1	1	
	—	drugi	X	2	
5.	—	prvi	1	2	
	—	drugi	2	1	
6.	—	prvi	1		
	—	drugi	X		

Živinozdravnik svetuje

(Nadaljevanje s 3. strani)

v dotiko z mlekom, ali pa ki jih uporabljamo za pripravo umetnega mleka, moramo oprati in večkrat sterilizirati s paro. Gumaste predmete in predmete iz plastike razkužimo tako, da jih med prvim in drugim obrokom pomočimo v 0,50 odst. raztopino sode. Nato jih dobro sperimo z mlačno vodo.

Zelo važno je tudi, kako bomo izbirali teleta za pleme. Vsak kmetovalec mora izbrati za pleme le takega telička, ki se bo z neko gotovostjo razvil v dobro kravo mlekarico ali pa v dobrega bika.

Kako bo strokovnjak izbiral tele za pleme? Najprej se bo pozanimal, kakšnih oblik je bila krava, ki je tele povrgla, ter kakšni sta njena plodnost in mlečnost. Posebno važnost bo polagal na obliko vimena ter na količino in kakovost mleka, ki ga krava daje. Oblika vimena bo imela posebno važnost tam, kjer molzejo krave s stroji. Isto pozornost kot kravi roditeljici bo strokovnjak posvetil tudi plemenjaku, kajti tudi od njegovih dobrih ali slabih lastnosti je odvisen bodoči zarod. Zaradi tega od vsakega bika, preden ga pričnejo uporabljati za množično oplojevanje, preizkusijo začetno maloštevilno potomstvo. Vsekakor izbirajmo za pleme le teleta, ki so lepo raščena in ki so potomci dobrih krav mlekaric in preizkušenih plemenjakov.

Če se bodo naši kmetovalci ravnali po navedenih navodilih, bodo imeli v hlevu zdrav naraščaj in si bodo vzredili krave, ki bodo zares dobre mlekarice. **Dr. D. R.**

Neizpolnjene obveznosti slabe učinkovitost OZN

(Nadaljevanje s 3. strani)

nekaterih velikih sil, in sicer v smislu njihovih naporov, da bi OZN odrekle svojo podporo v prvi vrsti tam, kjer je njena intervencija (poleg obrambe miru) najpotrebnejša in najkoristnejša, se pravi, kjer gre za neodvisnost in ekonomski razvoj kolonij ter ostalih nerazvitih dežel.

In ker so doslej dolžniki na vse pozive generalnega sekretarja (zadnji je bil okrog polovice februarja) pokazali gluha ušesa, je ta, glede na pomanjkanje časa in letošnje potrebe, pristopil k nekakšni polovični rešitvi: razpisal je posojilo 200 milijonov dolarjev. Kriza je začasno odstranjena in delo OZN, oziroma opravljanje raznih njenih nalog se bo nadaljevalo. V resnici pa zaskrbljujoče vprašanje ostaja, ker vzroki niso bili odpravljeni. Nevšečni precedens neopravljanja sprejetih obveznosti se lahko še razširi, s čimer bi bila resno ogrožena avtoriteta in celo sam obstoj OZN. Na vsak način pa je vredno obsodbe dejstvo, da se izpolnjevanje sprejetih dolžnosti venomer veže na določene politične situacije in interese, pri čemer se ta svetovni forum nujno skuša izkoristiti za razne specifične manevre ter insiljevanja, ki v nobenem primeru ne gredo v korist rešitve skupnih, svetovnih problemov, kakor so mir, enakopravnost in mednarodno sožitje.

IVO ANDRIĆ

Travniška kronika

24. KONZULSKI ČASI

Zaman sta zdaj pa zdaj, spominjajoč se svojega poklica in dolžnosti, skušala biti naduta in uradna. Skupna nesreča in podobna usoda sta bili močnejši kot vse drugo. Mimo vse napetosti, uniform, odlikovanj in naučenih izrazov je kipela kakor hudournik zagrenjenost, ki sta jo čutila oba enako zaradi nezasluženega in težkega življenja, ki sta bila obsojena nznj. Zaman je Daville poudarjal nepričakovano ustrežljivost, ki je je bil že spočetka deležen v Konaku, zaman je von Mitterer omenjal velike, skrivne in močne simpatije, ki jih uživa pri katoličanih. Iz barve glasu, iz pogledov je sevala samo skrita žalost in globoko človeško razumevanje dveh sotrpinov. In samo skrajni oziri dolžnosti in takta so ju zadrževali, da nista drug drugemu položila roke na ramo, kakor storita v nesreči dva samostojna in razumna moža.

Tako se je prvi obisk končal z razgovorom o otroških boleznih in prehrani in sploh o težkih razmerah, v katerih morata živeti v Travniku.

Toda še isti dan in ob istem času sta oba konzula posedevala nad polami grobega konceptnega papirja in pisala dolge vrste uradnega poročila o prvem srečanju z nasprotnikom. Sedaj je bil prvi obisk videti povsem drugačen. Tu, na papirju, je bil to nekrvav dvoboj dveh orjakov v bistroumnosti, prebrisanosti in vnemi. Vsak je pripisoval svojemu tekmecu moči in lastnosti, ki so bile docela v skladu z visokim mišljenjem, ki ga je imel sam o sebi in svoji nalogi. Samo da je v Francozovem poročilu Avstrijec nazadnje ležal moralno docela na tleh, v Avstrijčevem poročilu je pa obstal Francoz presenečen in brez sape pred dostojanstvenimi in izbranimi izvajanji cesarsko-kraljevega generalnega konzula.

Seveda sta oba močno poudarila, da je nasprotnik potrt zaradi izredno hudih razmer, v katerih mora prosvetljen Evropejec živeti z družino v teh divjih in hribovitih krajih. Vendar pa nobeden od njiju niti omenil ni svoje lastne potrtosti.

Tako sta imela konzula ta dan dvojno tolažbo in dvojno zadovoljstvo: pomenila sta se in se pomilovala kot človeka, kolikor je bilo prvo pot mogoče, in naslikala drug drugega v čimbolj neprijetnih barvah, kar je pomenilo, da sta ustvarila kolikor mogoče laskavo podobo samega sebe. S tem sta vsak zase zadovoljila v sebi dvema potrebama, ki sta bili nečimrni in sta si nasprotovali, pa sta bili vendar obe enako človeški in enako razumljivi. To je pa bilo vsaj nekaj v tem nenavadnem življenju, ki je obema skopo in čedalje bolj skopo odmerjalo zadovoljstvo, bodi pravo ali umišljeno.

Tako sta poslej na dveh nasprotnih straneh Travnika — hiša proti hiši — živela konzula, vsak s svojo družino in svojimi sodelavci. To sta bila človeka, že vnaprej izvoljena in poslana, da si bosta nasprotnika, da bosta drug drugega dražila in spodnašala in da bosta pri oblasteh in med ljudstvom podpirala koristi svojega dvora in svoje države, hkrati pa, kolikor le mogla, škodovala koristim nasprotnika in jih pobijala. To sta tudi počela, kakor smo videli in kakor bomo še videli, vsak, kolikor je mogel po svojem temperamentu, vzgoji in možnostih. Borila sta se dostikrat žolčno in brezobzirno, pozabljala na vse in se vdajala zgolj osebnim nagonom borbe in samoobrambe kakor dva okravljena petelina, ki so ju nevidne roke spustile na to ozko in senčno borišče. Vsak uspeh enega je pomenil neuspeh za drugega, in sleherni neuspeh je bilo majhno zmagoslavje. Udarce, ki sta jih dobivala, sta skrivala ali zmanjševala tudi sama pred sabo, udarce, ki sta jih zadajala nasprotniku, pa poveličevala in poudarjala v svojih poročilih na Dunaj ali v Pariz. V teh poročilih sta bila nasprotni konzul in njegovo delo sploh prikazana samo v temnih barvah. Tako sta bila ta dva zaskrbljena družinska očeta in priletna državljana kdaj pa kdaj videti strašna in krvava kakor podivjana leva ali mračna machiavellista. Tako vsaj sta drug drugega slikala, zapeljana od svoje težke usode in varana od nenavadnih razmer, v katere sta bila vržena in v katerih sta naglo izgubljala čut za pravšno mero in smisel za stvarnost.

Predolgo in odveč bi bilo naštevati po vrsti te konzulske viharje v kozarcu vode in vse njune borbe in domislice, od katerih so bile mnoge smešne, nekatere žalostne, večina pa nepotrebne in brezpomembne. Marsikateri se tako ne bomo mogli ogniti v našem pripovedovanju. Konzula sta se borila za vpliv pri vezirju in njegovih prvih sodelavcih, podkupovala sta ajane v obmejnih področjih ter jih ščuvala na roparske pohode v nasprotnikove kraje. Francoz je potiskal svoje plačance na sever čez avstrijsko mejo, Avstrijec pa svoje na jug proti Dalmaciji, kjer so vladali Francozi. Vsak je po svojih zaupnikih trosil lažne novice med ljudstvo in pobijal tiste, ki jih je širil nasprotnik. Naposled sta drug drugega zasramovala in se obrekovala kakor sprte ženske. Prestrezala sta si kurirje, odpirala pisma in prevzemala ali podkupovala služabništvo. Če naj verjamemo vsemu, kar sta drug o drugem govorila, se zdi, da sta se tudi dejansko zastrupljala ali to vsaj poskušala.

Hkrati je pa bilo mnogo stvari, ki so naprotna si konzula navzlic vsemu zbliževale in povezovale. Dejansko sta bila vendar že oba v letih, «obremenjena z družino»; vsak je imel svoje urejeno življenje in svoje načrte, skrbi in nadloge. Bila sta samo prisiljena, da se v tej tuji in neprijetni deželi ravsata in spopadata bedno in vztrajno, posnemajoč v svojih prizadevanjih velika dejanja svojih daljnih, nevidnih in dostikrat nerazumljivih gospodarjev. Težko življenje in zla usoda sta ju zbliževala. In če sta bila na svetu dva človeka, ki bi se bila mogla razumeti, se tolažiti in si celo pomagati, potem sta bila to naša dva konzula, ki sta trošila svoje sile, svoje dneve in dostikrat svoje noči za to, da sta metala drug drugemu polena pod noge in si življenje kolikor le mogoče grenila.

V resnici sta bila različna samo cilja njunega uradnega dela, vse drugo je bilo isto ali podobno. Borila sta se pod enakimi pogoji, s podobnimi sredstvi, s spremenljivimi uspehi. Poleg medsebojne borbe sta se morala neprenehoma bojevati še s počasnimi in nezaupljivimi turškimi oblastmi in neverjetno trmastimi in hudobnimi domačimi Turki. Oba sta imela svoje skrbi v družini, enake težave s svojo vlado, ki ne pošlje pravočasno navodil, pa z ministrstvom, ki ne potrdi kreditov, in z obmejnimi oblastmi, ki ga stalno lomijo in delajo napake. Kar pa je bilo najvažnejše, oba sta morala živeti v prav istem orientalskem mestecu brez družbe in ugodja, brez vsakršne udobnosti, često tudi brez najpotrebnejšega, med divjimi gorami in surovimi ljudmi; morala sta se boriti z nezaupljivostjo, z malomarnostjo, nesnago, z boleznimi in nezgodami vsake vrste. Morala sta kratkomalo živeti v okolju, ki človeka z Zapada najprej izčrpa, nato pa stori bolestno razdražljivega in zoprnega samemu sebi in drugim, dokler ga v teku let docela ne spremeni, zlomi in že davno pred smrtjo pokoplje v popolni otopelosti.

Zato sta se konzula veselo obiskovala, kakor hitro so jima dovoljevale spremenjene razmere ali boljši politični odnosi med njunima deželama. V takih trenutkih premirja in odmora sta se gledala presenečena in v zadregi kakor v sanjah; in iskala v sebi drugih, osebnih čustev do nasprotnika in se vpraševala, koliko jim smeta popustiti. Tedaj sta se združila, tolažila, si dajala darila, si dopisovala prisrčno in prijateljsko, kakor moreta ravnati samo človeka, ki sta si kaj hudega storila, pa ju je skupna zla usoda trdno prikovala enega k drugemu in sta poslej povezana med seboj.

Komaj pa se je kratko zatišje nagibalo h koncu in so odnosi med Napoleonom in dunajskim dvorom postali napeti, sta se tudi konzula redkeje obiskovala in začela svojo ljubeznivost meriti po dozah, dokler ju pretrganje odnosov ali vojna ni docelo razdvojilo in sprlo. Tedaj sta utrujena človeka spet začela svojo borbo in posnemala kakor dve ubogljivi lutki na dolgih nitih vse tisto, kar se je dogajalo v veliki in oddaljeni borbi, katere skrajni cilji so jima bili neznani, je pa obema s svojo razsežnostjo in divjostjo vzbujala na dnu duše podobna čustva strahu in negotovosti. Pa tudi tedaj se ni pretrgala nevidna in krepka nit med konzuloma, «dvema pregnancema», kot sta se v pismih nazivala. Nista se srečavala in shajala, ne sama ne njuni družini.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 100 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst